

Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Helikopter Ebeveyn Düzeyleri, Bağımlı Kişilik ve Kendine Saygı Düzeyi Faktörleri Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi

Derya Döner

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Psikolojik
Danışmanlık ve Rehberlik Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Eylül 2021
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Doç. Dr. Canan Zeki
Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Doç. Dr. Gülen Uygarer
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Sibel Dinçyürek

2. Doç. Dr. Gürcan Seçim

3. Doç. Dr. Gülen Uygarer

ÖZ

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin algılarına göre helikopter ebeveyn düzeyleriyle, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Bu çalışma kapsamında evren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bir devlet üniversitesi konumunda olan Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde bulunan fakültelerin 1. ve 2. sınıflarında eğitime devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yer alan Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde eğitim dili Türkçe olan bölüm/programların 1. ve 2. sınıflarda eğitimine devam eden 280 öğrenci oluşturmaktadır.

Çalışmanın amacı doğrultusunda ilgili literatür detaylı bir şekilde incelenmiş ve üniversite öğrencilerinin algılarına göre helikopter ebeveyn düzeyinin tespit edilebilmesi için Ertuna (2016) tarafından geliştirilen “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği”, bağımlı kişilik düzeylerinin tespit edilebilmesi için Ulusoy (2010) tarafından geliştirilen “Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” ve kendine saygı düzeylerinin tespit edilebilmesi için uyarlaması Bogenç (1994) tarafından yapılmış “Kendine Saygı Ölçeği” kullanılmıştır. Öğrencilere ayrıca cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne baba durumu, anne baba eğitim durumu, anne baba mesleği ve hanenin aylık gelirini belirtilecekleri “Kişisel Bilgi Formu” dağıtılmıştır.

Çalışma kapsamında elde edilmiş veriler SPSS 25.0 programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgu sonuçlarına göre öğrencilerin algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu puanları ile “Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği” duygusal güven alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük kuvvetli bir ilişki tespit edilmiştir. Buna göre üniversite öğrencilerinin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden” aldıkları puanlar arttıkça, “Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği”

duygusal güven alt boyutundan aldıkları puanların da arttığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin “Kendine Saygı Ölçeğinden” aldıkları puanlar ile “Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği” otonomi alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve orta düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna göre öğrencilerin “Kendine Saygı Ölçeğinden” aldıkları puanlar arttıkça, “Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği” otonomi alt boyutu aldıkları puanların da arttığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Helikopter Ebeveyn, Kendine Saygı, Bağımlı Kişilik, Üniversite Öğrencileri

ABSTRACT

This present study was aims to examine the relationship between helicopter parent levels, dependent personality, and self-esteem levels according to the perceptions of university students. Within the scope of this present study, the universe consists of university students who continue their education in the 1st and 2nd year of the faculties of the Eastern Mediterranean University, which is a state university in the Turkish Republic of Northern Cyprus. The sample of the study consists of 280 students who continue their education in the 1st and 2nd grades (education language of students is Turkish) at the Eastern Mediterranean University located in the Turkish Republic of Northern Cyprus.

In line with the purpose of the present study, the relevant literature was examined within detail and the “Helicopter Parental Attitude Scale” was used (the scale developed by Ulusoy (2010)) to determine the helicopter parent level according to the perceptions of university students (Ertuna, 2016), the “Self-Respect Scale” was also used to determine the level of self-esteem and self-esteem (this scale was adapted by Bogenç (1994)). In addition, a “Personal Information Form” was distributed to the students in which they specify gender, age, grade level, number of siblings, parental status, parental education level, parental occupation, and monthly income of the household.

The data obtained within the scope of the research were analyzed with the SPSS 25.0 program. According to the results of the findings, a statistically significant, positive, and low-strength relationship was found between the students' perceived Helicopter Parental Attitude scores and the "Interpersonal Dependence Scale" emotional trust sub-dimension scores. Accordingly, as the students' scores on the

"Helicopter Parent Attitude Scale" increase, the scores they get on the "Interpersonal Dependence Scale" emotional trust sub-dimension also increase. In addition, it was determined that there was a statistically significant, positive, and moderate relationship between the scores of the students from the "Self-Esteem Scale" and the scores of the "Interpersonal Dependence Scale" autonomy sub-dimension.

Accordingly, as the scores of the students in the "Self-Esteem Scale" increase, it is seen that the scores of the autonomy sub-dimension of the "Interpersonal Dependence Scale" also increase.

Keywords: Helicopter Parent, Dependent Personality, Self-Esteem, University Students

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinin tamamlanma aşaması boyunca ilgisi ve desteğini eksik etmeyen, tecrübeleriyle yolumu aydınlatan değerli tez danışmanım Doç. Dr. Gülen Uygarer’e teşekkürlerimi sunarım.

Doğduğum günden bu yana gerek fedakarlıklarıyla gerek vermiş olduğu emekleriyle maddi manevi desteklerini üzerimden eksik etmeyen aynı zamanda Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim boyunca yaşamış olduğum stresli dönemlerimde beni her zaman motive eden sevgili annem Kadriye ve babam Mehmet Boydak’a ve canım kardeşlerim Caner ve Cumali’ye,

Üniversite hayatım boyunca her koşulda bana desteğini sunan, beni motive eden ve her anlamda yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, inancımı diri tutan sevgili yol arkadaşım Mete Yılmaz’a

Ve tez süreci boyunca yardımlarını her daim üzerimde hissettiğim arkadaşlarıma, bilgileriyle bana ışık olan ve tecrübelerini benimle paylaşıp bilgisini eksik etmeyen aynı zamanda doktora öğrencisi olan arkadaşım sevgili Ozan Karaüce’ye

Aynı zamanda mesleki hayatım boyunca bilgi ve deneyimleriyle bana yol olan, gelişimimi daima destekleyen ve rol model aldığım değerli insanlardan sevgili müdürüm Şansel Fırtınaer’e teşekkürlerimi borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vii
KISALTMALAR.....	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	4
1.2 Araştırmanın Amacı	7
1.3 Problem Cümlesi	7
1.4 Araştırma Soruları	7
1.5 Araştırmanın Önemi	8
1.6 Tanımlar	10
1.7 Sınırlılıklar	10
1.8 Varsayımlar	11
2 ALAN YAZIN TARAMASI VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	12
2.1 Aile ve Aile Kavramının Önemi	12
2.2 Ebeveyn Tipleri ve Özellikleri	13
2.2.1 Demokratik Ebeveyn ve Özellikleri.....	14
2.2.2 İhmalkâr Ebeveyn ve Özellikleri	15
2.2.3 İzin Verici Ebeveyn ve Özellikleri	16
2.2.4 Otoriter Ebeveyn ve Özellikleri	17
2.3 Helikopter Ebeveyn ve Özellikleri	18
2.3.1 Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Olumlu Yansımaları	19

2.3.2 Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Olumsuz Yansımaları.....	20
2.4 Helikopter Ebeveynlerin Tutum Çeşitleri.....	21
2.4.1 Blackhawks: Karaşahin Ebeveyn Tutumu	21
2.4.2 Tüketici Savunucu Ebeveyn Tutumu	21
2.4.3 Temsili Üniversite Öğrencisi Ebeveyn Tutumu	22
2.4.4 Adalet ve Hakkı Savunan Ebeveyn Tutumu	22
2.4.5 Toksik Ebeveyn Tutumu	23
2.4.6 Çocuğum İçin En İyisi Ebeveyn Tutumu	23
2.4.7 Güvenlik Algısını Benimsemiş Ebeveyn Tutumu	23
2.4.8 Bankers: Bankacılar	23
2.4.9 Beyaz Şovalyeler (Whiteknights)	24
2.5 Bağımlı Kişilik Kavramı ve Özellikleri.....	24
2.5.1 Bağımlı Kişilik Tanı Kriterleri	25
2.5.2 Bağımlı Kişiliğe Neden Olan Etmenler	26
2.5.3 Bağımlı Kişilik ve Helikopter Ebeveynlik Arasındaki İlişki	26
2.6 Benlik Kavramı	27
2.6.1 Benlik Saygısı.....	28
2.6.2 Aile Tutumunun Benlik Saygısı Gelişimine Etkisi.....	30
2.6.3 Benlik Saygısı ve Helikopter Ebeveynlik Arasındaki İlişki.....	31
2.7 İlgili Araştırmalar	32
2.7.1 Helikopter Ebeveynlikle İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	32
2.7.2 Bağımlı Kişilikle İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	33
2.7.3 Benlik Saygısıyla İlgili Çalışmalar	34
3 YÖNTEM.....	36
3.1 Araştırma Modeli	36

3.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	36
3.3 Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	37
3.4 Veri Toplama Süreci.....	40
3.5 Veri Toplama Araçları.....	41
3.5.1 Kişisel Bilgi Formu	41
3.5.2 Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	41
3.5.3 Kendine Saygı Ölçeği	42
3.5.4 Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği (KBÖ)	42
3.6 Veri Analizi.....	44
4 BULGULAR	45
4.1 Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn, Kendine Saygı ve Kişilerarası Bağımlılık Düzeylerine İlişkin Bulgular	45
4.2 Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu, Kendine Saygı ve Kişilerarası Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyet, Yaş, Sınıf Düzeyi, Kardeş Sayısı, Anne-Baba Birliktelik Durumu, Anne-Baba Eğitim Durumu, Anne-Baba Mesleği ve Hanenin Toplam Gelir Düzeyleri Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	46
4.3 Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu, Kendine Saygı ve Kişilerarası Bağımlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular	65
5 TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER	67
5.1 Tartışma	67
5.2 Sonuç	72
5.3 Öneriler	80
5.3.1 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	80
5.3.2 Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	81

KAYNAKLAR.....	82
EKLER.....	99
Ek 1: Kişisel Bilgi Formu.....	100
Ek 2: Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği (HEÖ).....	101
EK 3: Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği	102
EK 4: Kendine Saygı Ölçeği.....	106
Ek 5: Bilgilendirilmiş Katılımcı Onam Formu	107
Ek 6: Etik Kurul İzni	109
Ek 7: Anket İzinleri.....	110

KISALTMALAR

KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
SPSS	Statistical Program for Social Scienses.

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-demografik Özellikleri	37
Tablo 3.2. Araştırmanın Üniversite Öğrencilerinin Ebeveynlerinin Eğitim ve Meslekleri.....	39
Tablo 4.1. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanları.....	45
Tablo 4.2. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılması.....	47
Tablo 4.3. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının yaş grubuna göre karşılaştırılması.....	48
Tablo 4.4. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının kardeş sayısına göre karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.5. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının sınıfına göre karşılaştırılması.....	52
Tablo 4.6. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının anne-baba birliktelik durumuna göre karşılaştırılması	53

Tablo 4.7. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının anne eğitim durumuna göre karşılaştırılması.....	55
Tablo 4.8. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının baba eğitim durumuna göre karşılaştırılması.....	57
Tablo 4.9. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının annesinin mesleğine göre karşılaştırılması.....	59
Tablo 4.10. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının babasının mesleğine göre karşılaştırılması.....	61
Tablo 4.11. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının aylık gelirine göre karşılaştırılması.....	63
Tablo 4.12. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar ...	65

Bölüm 1

GİRİŞ

Evrensel olarak bilinip toplumun en küçük yapı taşını oluşturan aile bireylerin dünyaya geldiği andan itibaren fiziksel ve duygusal anlamda destek aldığı bir kurum olarak tanımlanmaktadır (Tambulut ve Eker, 2019). Bireyin kişilik özelliklerini geliştirmesi, belli başlı davranışlar sergiliyor olması, yetişmiş olduğu aile yapısı ile doğrudan bağlantılı olduğu ifade edilmektedir (Balcı, 2018). Her yaşam döneminde ailenin önemi ve bireyin gelişimine katkısı birçok açıdan tartışılmaktadır. Bu alanlardan biri de ailelerin çocuklarının eğitimi üzerindeki işlevsellikleridir (Şahin ve Kalburan, 2009). Öte yandan bireyin gelişim sürecinde genetik kalıtımın yanı sıra bir başka faktörün ise ebeveyn tutumlarının olduğu söylenebilir (Yavuzer, 2007).

Ebeveynler çocuklarını yetiştirirken, onları yaşam sürecine hazırlarken onlara karşı sergilemiş olduğu davranışların bütününe ebeveyn tutumları oluşturmaktadır (Toksöz, 2010). Ebeveynlerin yönelimleri, değer yargıları, inançları bireyin ergenlik ve genç yetişkinlik döneminde yönelimlerini belirlemekte ve bireylerin üzerinde etkin bir şekilde rol oynadığı düşünülmektedir. Ebeveynlerin tutum ve davranış tarzlarından kaynaklanan değişiklikler, bireyin bilişsel gelişimine ve motor gelişimine etki ettiği görülmektedir (Kağıtçıbaşı, 2017).

Kişilik gelişiminin önem arz ettiği erken çocukluk döneminde ebeveyn tutumları, bireyin kişilik gelişimini etkilediği için ergenlik sürecinde de bu tutumların etkisinin büyük olduğu görülmektedir. Bireylerin öğrenmeye başlama süreci bir başka deyişle akademik eğitimi öncelikle aile sınırları içerisinde başladığından her çocuğun

sağlıklı davranışlar kazanması, fiziksel ve (psikososyal)/sosyal yönden kişilik gelişimini sağlıklı tamamlayabilmesi, kendisine ve yaşamış olduğu çevreye yararlı bir birey olarak yetişmesinde ebeveynlerin rolü büyük önem taşımaktadır (Şahin ve Kalburan, 2009). Bu sebeple işlevsel olmayan ebeveyn tutumları bireylerin ergenlik ve üniversite dönemlerinde ve ilerleyen sosyal yaşamlarında gelecek plan ve hayatları üzerinde sağlıksız sonuçlara yol açtığı bulgularına rastlanmıştır ve bu nedenle tutumlar önemli ölçüde belirleyici rol oynamaktadır (Yılmaz,2019).

Ebeveynlerin çocuk yetiştirme tarzı kültürden kültüre, toplumdan topluma değiştiği gibi toplum içerisindeki aileler arasında değişiklik gösterebilir (Akkuş, 2015). Günümüz literatürüne bakıldığında zaman birçok açıdan ebeveyn tutumlarına değinilmiştir. Bunlardan bazıları ise izin verici, demokratik ve otoriter ebeveyn tutumu olarak bilinmektedir (Sezer, 2010). Ebeveynlerin çocuklara karşı tutum ve davranışları incelendiğinde ise bu tutumlara ek olarak gündemde yeni bir kavram olan helikopter ebeveyn tutumu eklenmiştir (Avcı ve Satır, 2020).

Helikopter ebeveynlik, anne babaların çocuklarına karşı aşırı müdahale edici bir davranış tarzı sergilediklerini ve onların hayatlarına sürekli müdahale eden bir tutumla yaklaştıklarını belirten bir kavramdır (Padilla-Walker, ve Nelson, 2012; Willoughby ve diğerleri, 2015). Helikopter ebeveynlik kavramının literatürde ilk defa, küçük yaşlardan bir bireyin annesini bu kavramla tanımlaması sonucu ortaya çıktığı görülmektedir (Padilla-Walker ve Nelson, 2012). Ginott (1969) helikopter ebeveynliği, ailelerin çocuklarının sergiledikleri eylemlere karşı sürekli müdahale etme ve katılma isteğinde bulunması ve onların yerine karar verme olarak tanımlamıştır (Kwon, Yoo ve Bingham, 2016; Yılmaz, 2019).

Günümüzün helikopter ebeveynleri ise genellikle çocuklarından üst düzeyde başarı beklemekte ve çocuklarının hayatına olması gerekenden fazla müdahale etmektedir (Odenweller, Booth-Butterfield ve Weber, 2014). Çocuklarına bu tutumla yaklaşan anne babaların sergiledikleri davranış tarzları incelendiğinde, çocuklarının başarısızlıklarına asla tahammülleri olmayan ve aşırı müdahaleci ve kontrolcü bir tutumla karşılaşmaktadır (Cline ve Fay, 2006). Fakat ebeveynlerin çocuklar üzerindeki bu yaklaşım tarzları bazı olumsuz sonuçları da beraberinde getirmektedir.

Helikopter ebeveynlerin çocuklarına aşırı kontrolcü bir tavırla yaklaşması ve onların neredeyse hayatlarındaki tüm problemlerini çözmesi, çocukları oldukça olumsuz etkilediği ve ebeveynlerin bu tutumları çocukların yetişkinlik döneminde de devam ettiği görülmektedir. Özellikle ebeveynlerin her konuda karar mekanizması olarak kendilerini görmeleri bireylerin özgürce hareket etmelerine engel olmaktadır. Özgürce hareket edemeyen bireyler özerkliklerinin engellendiğini düşünmekte ve hayattaki yetkinlik hislerini kaybetmektedir (Yaşın, 2018).

Bağımlı kişilik kavramı genellikle yetişkin bireylerin dışı karşı aşırı bağımlılık ihtiyacı göstermesi olarak tanımlanmaktadır (Kozak, 2019). Ergen ve üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, özellikle küçük yaşlarda maruz kalınan olumsuz davranışların ve ebeveynlerin sıkı, kontrolcü ve müdahaleci tavırlarının çocukların bağımsız hareket etmelerini engellemekte olduğu ve onları bağımlı kişilik özelliklerine sürüklediği görülmüştür (Bayat ve Şengül, 2007). Başka bir tanıma göre bağımlı kişilik kavramı, yetişkinlik dönemlerinde görülmeye başlanan birçok faktör ve şartların etkisiyle ortaya çıkan, genellikle bireylerin sakin ve uysal bir karakterde olduğu, diğer insanların ilgilerine sürekli ihtiyaç duyduğu ve genellikle ayrılık kaygısıyla karşıdakinin üstüne fazla düştüğü gibi özelliklerin bir arada sergilendiği davranış özellikleri olarak tanımlanmaktadır. Bağımlı kişilik özelliklerini sergileyen

bireylerin en belirgin özellikleri ise rutin yaşamın basit konularında dahi kararsız olmaları, güven eksikliği, dışa bağımlılık ve karşısındaki insanlara karşı boyun eğici bir davranış sergilemeleridir (Yüksel, 2006).

Benlik, bireylerin kendisini diğer insanlardan ayırmasını sağlayan temel şeyler olarak tanımlanmaktadır. Benlik, bir başka tanımla bireylerin kendileri hakkındaki değer algısıdır (Kaya, 2020). Benlik saygısı, bireylerin kendi değerleri hususunda yaptıkları olumlu veya olumsuz değerlendirmelerin tümüdür. Benlik saygısı kavramı ise benlik kavramından farklı olarak, bireylerin kendi hakkındaki değerlendirmelerini açıklamaktadır. Benlik kavramı ise bireylerin sahip oldukları özelliklerin açıklandığı bir kavramdır. Self-esteem kavramının ingilizce dilindeki açıklamaları incelendiğinde, bireylerin kendilerine karşı duydukları güven, saygı ve değerli hissetme gibi anlamları barındırdığı görülmektedir (Gerçek, 2020).

Benlik saygısı kavramı duygulara göre değişkenlik gösteren bir kavram olarak benlik kavramından farklılık göstermektedir. Bireylerdeki benliğin zaman içerisinde çok az değiştiği, fakat benlik saygısının bireylerin hayatları boyunca sürekli iniş çıkış eğiliminde olduğu görülmektedir (Gerçek, 2020). Benlik ve benlik saygısı kavramları arasındaki bu önemli noktaların farkında olmak oldukça önemlidir. Çünkü bireylerin olumlu bir benlik geliştirdiğinde benlik saygılarının da yüksek düzeyde seyrettiği görülmektedir (Trautwein, Ludtke, Koller ve Baumert, 2006).

1.1 Problem Durumu

Toplumun en önemli parçalarından biri olan aile kurumu, bireylerin ilk eğitimlerini aldıkları ortam olarak yerini korumaktadır (Taymaz, 2019). Aile, bireylerin küçük yaşlardan itibaren hayatını etkileyen en önemli kurum olarak görülmektedir. Bireyler küçük yaşlardan itibaren aile içerisinde ilk gelişimlerini gerçekleştirmekte ve bu süreç üniversite dönemlerine kadar devam etmektedir.

Bireyler aile içerisinde kendilerine güven duymakta ve ailelerini bir güç kaynağı olarak görmektedirler (Arabacı, 2017). Bu bağlamda ebeveynlerin çocuklarını hayata hazırlarken sergiledikleri davranış ve tutumları büyük önem arz etmektedir. Çünkü ebeveynlerin çocuklarına gösterdikleri tutum tarzları, onların davranışlarını şekillendirecek ve bu süreç üniversite hayatı boyunca devam edecektir (Akça, 2012). Bu konu kapsamında her ne kadar otoriter ebeveynler, ihmalkar ebeveynler demokratik ebeveynler ve izin verici ebeveynler çalışmalarda incelenen anne baba davranış ve tutumları arasında yer alsada, son dönemlerdeki araştırmalara bakıldığında genellikle helikopter ebeveynlik tutumu ile karşılaşılmaktadır (Türk, 2020).

Anne babaların sergiledikleri helikopter ebeveynlik davranış tarzları ve tutumlarında özerklik neredeyse hiç desteklenmemekte, bireylerin kendi başlarına karar vermeleri engellenmekte, hayatın getirdiği her türlü zorlukla bireylerin mücadele etmesine izin verilmemekte, karar alma ve verme süreçlerine de müdahil olunarak bireylerin kişisel gelişimleri engellenmektedir (Odenweller, Booth-Butterfield ve Weber, 2014; Yaşın, 2018). Helikopter ebeveynler sergiledikleri bu özellikler ile diğer anne baba tutumlarını gösteren (otoriter, ihmalkar, demokratik ve izin verici) ebeveynlerden ayrılmaktadır. Bu davranışların sergilendiği bir aile ortamında bireylerin kişisel gelişimlerini tamamlaması ve bağımsız birer birey olmaları mümkün görünmemektedir.

Aile içerisinde helikopter ebeveynlik tutumunun hakim olduğu bir ortamda çocukların bağımsız hareket etmesi çok zordur. Çünkü bu tarz tutum sergileyen anne ve babalar çocuklarının kendilerine ihtiyaçları olup olmadığını sorgulamadan her an çocuklarına tavsiye ve destek vermektedirler. Bir anlamda kontrol bağımlısı olan bu tarz ailelerde bireylerin hayatlarında karşılaştıkları bir sorunu kendi başlarına

özmeleri ve hatalarından ders almaları mümkün değildir (Yaşın, 2018). Bu bağlamda helikopter ebeveynlik davranışlarının, bireylerin bağımsızlık duygularının gelişmesine olumsuz etki ettiği görülmektedir (Locke, Campbell ve Kavanagh, 2012).

Bireylerin üniversite aşamasında hayatlarında bağımsız ve kendi kararlarını alan birer birey olması beklenmektedir. Çünkü birçok birey üniversite sürecinde yeni bir ortamla karşılaşmakta ve ailenin yokluğunda karşılaştıkları sorunları kendisi çözmektedir (Koçyiğit, 2014). Üniversite sürecinde bağımsız olmak, bireylerin hayatlarıyla ilgili gerekli kararları alabilmesini, topluma entegre olmasını ve sosyalleşmesini gerektirmektedir (Aydoğan, 2016). Fakat aile içerisinde helikopter ebeveyn davranışlarını sergileyen anne-babaların aşırı kontrol ve müdahale edici tavırları bireylerin ileri ki dönemlerinde bağımlı bir kişiliğe dönüşmesine sebep olmaktadır. Ebeveynlerin bu davranışları çocukların özerk davranışlarını da engellemekte ve üniversite sürecinde bağımlı bir birey haline dönüşmelerine sebep olmaktadır (Schultz ve Schultz, 2016). Ebeveyn ve çocuk arasında yaşanan bu ilişki bireyin bağımlı kişilik düzeyini arttırırken kişilerarası olumlu iletişim düzeyini düşürmektedir (Erkan, 2019).

Bireylerde benlik saygısı kavramının gelişmesi aile içerisinde gerçekleşmekte ve bu noktada helikopter ebeveynlik tutumu önemli bir yer tutmaktadır. Yaşamı boyunca aşırı kontrol ve müdahaleci bir davranış tarzına maruz kalan bireylerin kendi haklarındaki değerlendirmeleri olumsuz olacaktır. Bu bağlamda küçük yaşlardan itibaren anne baba tutumlarından dolayı her konuda müdahaleye uğramış olan bireylerin kimlik ve benlik gelişimleri olumsuz etkilenecek ve benlik saygıları düşüşe uğrayacaktır (Taner, 2019).

1.2 Araştırmanın Amacı

Ebeveynlerin sergiledikleri helikopter ebeveyn tutumunun bireylerin kişilik gelişimlerine olumsuz yansıdığı, onları bağımlı kişilik özelliklerini sergilemeye sürüklediği ve benlik saygılarında düşüşe neden olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın genel amacı, üniversite öğrencilerinin algıladıkları helikopter ebeveyn düzeyleriyle, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

1.3 Problem Cümlesi

Üniversite öğrencilerinin algılarına göre helikopter ebeveyn düzeyleriyle, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlayan bu çalışma, algılanan helikopter ebeveyn düzeyleri, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyleri arasındaki ilişki cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba durumu, annenin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, anne ve baba mesleği ve hanenin toplam gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği SPSS programı yardımıyla analiz edilecektir. Bu araştırmanın problem cümlesi, aynı zamanda araştırmanın amacını da yansıtan “Üniversite öğrencilerinin algılarına göre helikopter ebeveyn düzeyleriyle, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır”? olarak belirlenmiştir.

1.4 Araştırma Soruları

1. Üniversite öğrencilerinin “Helikopter Ebeveyn Tutumu” ölçeğine göre algıladıkları helikopter ebeveynlik düzeyi nedir?
2. Üniversite öğrencilerinin “Kişilerarası Bağımlılık” ölçeğine göre algıladıkları bağımlı kişilik düzeyi nedir?
3. Üniversite öğrencilerinin “Kendine Saygı” ölçeğine göre algıladıkları kendine saygı düzeyi nedir?

4. Üniversite öğrencilerinin algılarına göre helikopter ebeveyn düzeyi ile

cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba durumu, anne baba eğitim durumu, anne-baba mesleği ve hanenin toplam gelir düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

5. Üniversite öğrencilerinin algılarına göre bağımlı kişilik düzeyi ile cinsiyet,

yaş, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba durumu, anne baba eğitim durumu, anne-baba mesleği ve hanenin toplam gelir düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6. Üniversite öğrencilerinin algılarına göre kendine saygı düzeyi ile cinsiyet,

yaş, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba durumu, anne baba eğitim durumu, anne baba mesleği ve hanenin toplam gelir düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.5 Araştırmanın Önemi

Aile, bir çocuğun hayatında yer alan en önemli rol modelidir. Bu sebeple ebeveynlerin çocuklarına karşı sergiledikleri olumlu davranışlar önemli bir yere sahip olmakta ve gösterilmiş olumlu tutumlar onların gelişimlerine pozitif yönde katkı sağlamaktadır (Rane ve Mc Bride, 2000). Çocuklar tarafından algılanan destekleyici ve olumlu tutumlar hem aile bağlarını güçlendirmekte hem de çocukların psikososyal gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Collins ve Steinberb, 2008). Ebeveynlerin bu denli davranışlarının çocukların hayata hazırbulunuşluğuna katkı sağladığı ve bu tarz davranışların üniversitesi hayatı süresince bireylere önemli anlamda olumlu yansıdığı görülmektedir (Akça, 2012).

Fakat helikopter ebeveyn tutumuna sahip anne babalar çocuklarının hayatlarına üniversite hayatları süresince de müdahale etmekte ve onların adına sürekli karar verme eğilimine girmektedirler (Odenweller, Booth-Butterfield ve Weber, 2014). Helikopter ebeveynlerin sergiledikleri bu tutumlar, üniversite öğrencilerinden beklenen bazı davranışların sergilenmesinde olumsuz rol oynamaktadır. Üniversite

seviyesinde olan bireyler sosyal ilişkiler kurmayı bilen, kendi kararlarını almakta zorlanmayan ve diğer insanlara ihtiyaç duymadan yaşayabilen bireyler olarak görülmektedir (Aydoğan, 2016).

Helikopter ebeveynler çocukların hayatındaki tüm görevleri yerine getiren, hayatta çocuğa neredeyse yapılması gereken bir şey bırakmamış bireylerdir. Bu tarz sergilenen davranışlar bireyleri hayatta ailesine ve dışarıya karşı bağımlı hale getirmekte ve dışarıdan asla vazgeçemeyen bireylere dönüştürmektedir (Loose, Graaf ve Zarbock, 2013). Ailesi tarafından tutucu, kontrolcü ve aşırı müdahaleci davranışlara maruz kalan bireyler üniversite hayatlarında bağımlı bir birey olarak yaşamaya mahkum olmaktadır (Bornstein, 2001 akt Erkan, 2019).

Hayatları boyunca helikopter ebeveynlik tutumuyla karşı karşıya kalmış bireylerin üniversite hayatlarında bağımlı bir kişiliğe dönüşme ihtimali yüksek olacağı ayrıca kendilerini yeterli göremeyeceği ve bu bağlamda benlik saygılarının da düşük olacağı öngörülmektedir (Şahin, 2005). Üniversite yaşamlarında benlik saygısı yüksek olan bireylerin daha rahat sosyal ilişkiler kurdukları, olaylara karşı kendine güven duyan, hoşgörülü ve akademik hayatında başarılı bireyler oldukları görülmektedir (Ulusoy, 2007). Fakat maruz kaldıkları anne baba tutumlarından dolayı kendini yetersiz gören ve benlik saygısı düşük olan yetişkin bireylerin sürekli dışarıdan onay beklediği ve hayatlarını tek başına sürdürmekte zorluk çektikleri görülmektedir (Plummer, 2011). Bu bağlamda yapılan bu çalışma üniversite öğrencileri tarafından algılanan helikopter ebeveynlik düzeyini, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeylerini ortaya koyması ve aralarındaki ilişkinin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Ayrıca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ve Türkiye’de helikopter ebeveynlik çalışmalarının az olması ve helikopter ebeveyn, bağımlı kişilik ve kendine saygı

kavramlarının daha önce aynı çalışmada ilişkilendirilmemesi ve literatüre sağlayacağı katkı bağlamında bu çalışma önemlidir.

1.6 Tanımlar

Bağımlı Kişilik Özellikleri: Ergenler ve üniversite öğrencilerinde yapılan araştırmada çocukluk döneminde maruz kalınan olumsuz davranışlar ve ailenin müdahaleci tutumları, çocuklarının bağımsız davranışlarına müdahale ederek izin vermemeleri bağımlı kişilik özelliklerini oluşturabilmektedir (Bayat ve Şengül, 2007).

Bağımlı Kişilik: Genellikle rutin yaşamında kararsız davranışlar sergileyen genellikle kendine güveni olmayan ve dış ortamdan sürekli bir güven arayışı içerisinde olan bireylerin gösterdiği özelliklerin tanımlandığı bir kavramdır (Yüksel, 2006).

Benlik Saygısı: Kendine saygı kavramı bireylerin kendi değerleri hususunda olumlu veya olumsuz yaptıkları değerlendirmelerin tümüdür (Gerçek, 2020).

Benlik: Benlik, bireylerin kendileri hakkındaki değer algısıdır (Kaya, 2020).

Helikopter Ebeveynlik: Helikopter ebeveyn tutumuna sahip ebeveynler çocuklarının etrafında pervane gibi dönüp duran, kişiliklerine ve hayatlarına karşı müdahaleci tutum sergileyen ergenlik dönemi ve üniversite yaşamında da her zaman yakın iletişim ve etkileşimde bulunarak çocuklarının yanında olmaları, aldıkları kararlara müdahaleci tutum sergilemeleri helikopter ebeveyn olarak tanımlanmasının nedenlerinden biri olduğu söylenebilir (Clark, 2017).

1.7 Sınırlılıklar

Araştırmada KKTC'nin Gazimağusa ilçesinde bulunan Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde eğitim sürdüren öğrencilerin algılarına göre helikopter ebeveyn düzeyleri, bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyi arasındaki ilişki incelenmesi amaçlandığından bu araştırma Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde eğitimini sürdüren 1. ve 2. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır. Yapılan araştırmada örneklem grubu olan

öğrencilerden etik kurallarına uygun olarak ve gönüllülük esasına dayalı olarak ölçekleri yanıtlamaları istenmiştir. Bu durumda öğrencilerin kendilerine yöneltilen anketlere gerekli hassasiyeti gösterip göstermediğini tespit etmek zordur. Bu bağlamda bu araştırma Doğu Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin anketlere verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır. Ayrıca bu araştırma “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği” (Ertuna, 2016), “Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” Ulusoy (2010) ve “Kendine Saygı Ölçeği” ile (Bogenç, 1994) sınırlıdır.

1.8 Varsayımlar

Araştırma sırasında üniversite öğrencilerinin kendilerine yöneltilen anketlere objektif, samimi ve içtenlikle cevap verdikleri varsayılmaktadır. Bu çalışmadan çıkacak sonuçlar ebeveynleri ve üniversite öğrencilerini doğrudan ilgilendireceği, ortaya çıkan sonuçların onların deneyimlerine katkı sunacağı varsayılmaktadır.

Bölüm 2

ALAN YAZIN TARAMASI VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın amacına uygun olarak öncelikle aile ve aile kavramının önemi, ebeveyn tipleri ve özellikleri, helikopter ebeveyn ve özellikleri, helikopter anne baba tutum çeşitleri, bağımlı kişilik ve özellikleri, benlik kavramı ve ilgili araştırmalar gibi ana başlıklara değinilmiştir.

2.1 Aile ve Aile Kavramının Önemi

Aile, toplumsal olarak cinsel hayatı düzenleyen, gelecek kuşakların sürekliliğinin sağlanmasında yasalarla biçimlenmiş, sosyalleşmenin ve sosyal etkileşimlerin güçlendiricisi görülen bir kurum olarak tanımlanmaktadır. Toplum tarafından onaylanan ve kabul gören bir kurum olan aile bireylerin psikolojik, cinsel ve sosyal anlamda birçok ihtiyaçlarının giderilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Demir, 2011).

Aile, bireylerin gelişiminde ve kendilerini gerçekleştirmelerinde önemli bir yere sahiptir. Özellikle aile kurumu bireylerin toplum içerisinde bir yer edinmesi, gerekli toplumsallaşmayı sağlaması adına güçlü bir role sahiptir. Bu bağlamda ebeveynlerin çocuklarına karşı davranış tarzları ve sergiledikleri tutumlar onların kimlik oluşumlarının belirleyicisi ve kendilerini topluma ne kadar ait hissettiklerinin göstergesi olacaktır (Özyürek ve Tezel-Şahin, 2017).

Geçmişten günümüze evrensel olarak değer ve kabul görmekte olan aile kurumunun toplum üzerinde önemli işlevleri bulunmaktadır. Toplumun devamlılığını

sağlamakta olan aile kurumunun fizyolojik, psikolojik, toplumsal, eğitim, kültürel ve ekonomik olarak birçok katkısı bulunmaktadır. Fizyolojik bağlamda, bireyleri çevresinden gelebilecek her türlü toksik davranışlardan koruma, psikolojik olarak, iyi bir aile ortamı oluşturmak ve özsaygının gelişimini destekleme, toplumsal bağlamda, güvenli bir ortam sağlama, sosyalleşmenin sağlanması, aile kurmayı destekleme ve toplumda bir statü kazanımı, eğitim bağlamında, yaşam boyu gelişimini desteklemek ve yönlendirme, kültürel bağlamda, bağlı olunan ülkenin kültürünü yaşatmak ve aktarımını sağlamak, ekonomik bağlamda ise hayatını sürdürebilecek bir meslek kazandırmak gibi birçok işlevi bulunmaktadır (Kır, 2011).

Bireylerin gelişiminde aile kavramının ne düzeyde önem teşkil ettiği açık ve aşikardır. Literatürde de ailelerin çocuklarına karşı sergilediği davranış tarzlarının onların kişiliklerini oluşturduğu belirtilmektedir. Ailelerin çocuklarına karşı sergiledikleri davranış ve tutumları onların gelecekteki davranışlarının temelini oluşturacaktır. Rohner (2008)'a göre bireylerin kişilik gelişimlerinde ve oluşumunda ailenin davranış ve tutumlarının çok önemli bir rolü olduğu görülmektedir (Yücel, 2013).

2.2 Ebeveyn Tipleri ve Özellikleri

Ebeveyn tutumları bireylerin kimlik gelişimlerinde önemli bir yer tutmakta, onların gelecekteki davranışlarını şekillendirmekte ve toplumdaki yerini belirlemektedir (Uysal Lapsekili, 2020). Bireylerin sosyalleşme süreçleri ve toplum içerisindeki iletişim düzeyleri anne babaların sergiledikleri davranış ve tutumlara göre değişmektedir (Yaşın, 2018). Anne babaların çocuklarına karşı gösterdikleri tutumlar toplum ve o topluma özgü kültüre göre farklılık gösterebilmektedir. Ayrıca toplum içerisinde de sosyoekonomik düzey gibi bazı etkenler ebeveyn tutumlarının farklılaşmasına sebep olabilmektedir (Akkuş, 2015).

Geçmişten günümüze kadar bakıldığında da ebeveyn tutumlarının dönem dönem değişiklikler gösterdiği görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde 17. Yüzyılda ebeveyn tutumunun izin verici anne babalardan, yüzyıl sonlarına doğru daha baskıcı tutum sergileyen anne babalara doğru yöneldiği görülmektedir. 18. Yüzyıl bakıldığında her ne kadar izin verici ebeveynlerin varlığı hissedilse de 19. Yüzyılda otoriter ve disiplinin öne çıktığı bir tutum olan disiplinli anne baba tutumlara görülmeye başlanmıştır. Fakat ebeveyn tutumları hakkında araştırmalarda bulunan alanında uzman kişiler disiplinli anne baba tutumunun özgürlüğü kısıtlayıcı bir tutum olduğunu savunarak bu ebeveyn tutumuna karşı çıkmışlardır (Ekşi, 1990). Özetlemek gerekirse ebeveyn tutumları hayatın dinamiklerine ve zamanın ruhuna göre değişim gösteren ve günümüzde hala değişmekte olan bir durumdur.

Ebeveyn tutumlarıyla ilgili birçok sınıflandırılma yapılmış olsa da alan yazın incelendiğinde ebeveyn tutumları konusunda Baumrind (1966)'ın yaptığı sınıflandırmanın önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir (Lapsekilli Uysal, 2020). Baumrind çalışmaları sonucunda ebeveyn tiplerini dört kategoride toplamıştır. Bunlar; demokratik anne baba tutumları, ihmalkâr anne baba tutumları, izin verici anne baba tutumları ve otoriter anne baba tutumudur. Belirtilen ebeveyn tipleri belirlenirken anne babaların çocuklarının ihtiyaçlarında ne düzeyde katkı sağladığı, onlardan hayatta ne kadar beklentileri olduğu ve ne kadar talepte bulundukları göz önüne alınmıştır (Baumrind, 2005; Bee ve Boyd, 2009; Yaşın, 2018). Aşağıda Baumrind'in kategorileştirdiği dört ebeveyn tipi aşağıda sunulmaktadır.

2.2.1 Demokratik Ebeveyn ve Özellikleri

Bu ebeveyn tipi diğer ebeveyn tutumlarıyla kıyaslandığında en olumlu algılanan ebeveyn tipi olduğu görülmektedir (Taymaz, 2019; Yaşın, 2020; Lapsekilli Uysal, 2020). Bu tutum tipinde anne ve babalar çocuklarını neredeyse her konuda

desteklemekte, hayattaki istek ve arzularına saygı göstermekte, hayatta yapacağı tercihleri göz önünde bulundurarak belirli sınırlar oluşturmakta ve bu sınırlar dahilinde çocuklarıyla sürekli iş birliği durumunda olmaktadır (Türk, 2020). Demokratik ebeveynler sergiledikleri tutum ile çocuklarını psikolojik, sosyal ve eğitim alanlarında sürekli desteklemekte, onlara farklı sorumluluklar yükleyerek kendilerini geliştirmelerinde olanak sağlamaktadır (Yersel, 2019).

Demokratik anne baba tutumuna sahip aileler hiçbir şart ve koşul olmadan çocuklarına huzurlu ve güvenli bir ortam yaratmaya çalışmaktadır. Aile ortamında koyulmuş olan kuralların bile çocuklar tarafından anlaşılır olmasına özen göstermekte olan bu ebeveynler, koyulan kuralların tartışmaya açık olduğunu ve yeniden gözden geçirebileceğini her fırsatta belirtmektedirler (Berk, Dönmez ve Onur, 2013). Bu tip aile ortamında yetişmiş bireyler kendi kararlarını vermeyi öğrenmekte ve alacağı veya verebileceği her türlü kararda sorumluluk almaya bililer. Benlik saygıları da oldukça yüksek olan bu bireylerin toplum içerisinde kendilerine bir yer edinmeleri sosyalleşme düzeyleri, ifade becerileri ve işbirlikçi yönleri oldukça güçlüdür (Santrock, 2013). Bu tarz bir ortamda yetişmiş çocukların diğer ebeveyn tiplerinin sergilendiği ortamda yetişen çocuklara kıyasla iletişim becerilerinin güçlü olduğu, kendisinden istenilenler karşısında duyarlı bir davranış gösterdikleri, başarıyı her zaman istedikleri ve akademik yaşamlarında da başarılı oldukları gözlenmiştir (Cüceloğlu, 2016; Şirin, 2019).

2.2.2 İhmalkâr Ebeveyn ve Özellikleri

Ebeveyn çeşitleri arasında ilgisiz ve olumsuz sonuçlar yaratan bir ebeveynlik tipi olarak görülmektedir. Bu tutumu sergileyen anne babaların çocuklar üzerinde birçok olumsuz etki yarattığı, en önemlisi de çocukların kişilik gelişimlerini engelledikleri bilinmektedir. Bu tutumu gösteren anne babaların çocuklarında bazı

olumsuz etkileri olduğu saptanmıştır. Özellikle bu çocukların öz güven düzeylerinin düşük olduğu, iç kontrol odaklarının yetersiz oldukları ve akademik yaşamlarında başarılı bir birey olamadıkları gözlenmiştir (Baumrind, 2005).

Çocuklarına karşı bu duruşu sergileyen anne babalar, hayatlarını genellikle kendileri için yaşamakta çocuklarının istek ve arzularına cevap vermemektedirler. Bu tarz ebeveynler kendilerini çocuk yetiştirme bağlamında yetersiz gördüklerinden böyle bir duruş sergilediklerini belirtmektedirler. Bu durum şüphesiz çocuklarına gelecekteki yaşantısına yansımakta ve anti sosyal birer birey olmalarına neden olmaktadır (Bee ve Boyd, 2009).

Aile ortamında bu tutuma maruz kalan bireylerin akademik yaşamlarında başarısız oldukları, toksik davranışlara, suç işlemeye ve kötü alışkanlıklara eğilim gösterdikleri gözlenmiştir (Uzunel, 2016). Bu tarz anne babaların çocuklarının yaptıkları hatalara karşı tahammülsüz oldukları ve psikolojik anlamda destek vermedikleri görülmektedir. Bu durum bireylerde yetersizlik duygusu oluştururken hayatta öfkeli, iletişimi kurma becerisi ve benlik saygıları düşük bireyler olmalarına neden olmaktadır (Yersel, 2019).

2.2.3 İzin Verici Ebeveyn ve Özellikleri

Bu tarz anne babalar çocuklarının tüm isteklerine herhangi bir sınır olmadan olumlu yanıt vermektedirler. Anne baba algısına göre çocuklar ne isterse yapabilir ve kontrol gereksizdir. Bireyler kontrol ve sınır algısı olmadan her istediklerini yaptıklarından neleri doğru yapıp neleri yanlış yaptıkları hakkında fikirleri oluşmaz. Ayrıca sınırları belli olmamış durumlar, bireylerin aidiyet duygularını geliştirmelerine engel olmaktadır (Türk, 2020).

İzin verici ebeveynler çocuklarının yaptıkları her şeyi hoş görmekte, ceza kavramını da uygulayamadıkları için bu durum bazen istenmeyen ihmellere sebep

olabilmektedir (Baumrind, 1966 aktaran Yersel, 2019). Bu ebeveyn tutumunda talepte bulunulurken bireyin gelişim özellikleri dikkat alınmamaktadır (Özgüven, 2001). Bu davranışın sonucu olarak anne babalar çocukların aykırı davranışları karşısında ceza ve yaptırım uygulamamaktadır. Arada sırada uygulanmaya çalışılan yaptırımlar ise bireyler tarafından önemsenmemekte ve dikkate alınmamaktadır. Kuralları ve gösterilecek inisiyatif birey belirlemede, anne babalar talep edileni sorgulamadan kabul etme durumundadırlar. Bu durum ebeveyn ile birey arasında sağlıklı bir iletişim varlığını göstermektedir (Mızrakçı 1994; Dönmezer 1999 aktaran Uzunel, 2016).

Yapılan birçok araştırmada bu ebeveyn türünün çocuklar üzerinde olumsuz etkiler bıraktığına rastlanılmıştır. Bu tutumlarla yetiştirilen çocukların özellikle ergenlik dönemlerinde istenemeyen davranışlar sergiledikleri, toksik alışkanlıklar edinme eğilimi yüksek oldukları ve akademik başarıları oldukça düşük olduğu görülmektedir (Tunç ve Tezer, 2006; Bee ve Boyd, 2009; Yaşın, 2018; Şirin, 2019). Ayrıca alan yazında bu tutuma maruz kalan bireylerin öz kontrollerinin yetersiz oldukları belirtilmektedir (Yaşın, 2018).

2.2.4 Otoriter Ebeveyn ve Özellikleri

Bu tutuma sahip ebeveynler çocuklarının gereksinimleri ve merak duygularıyla ilgilenmemekte, beklentilerine de oldukça kayıtsız kalmaktadırlar. Otoriter ebeveyn tutumunu benimseyen aileler genellikle, kurallara uymakta ihmalkâr davranışlar sergileyen çocukları için ceza yöntemine başvurmaktadır (Yersel, 2019). Bu ebeveyn tutumunda çocuklar aile içerisinde otoritenin belirlemiş olduğu kuralların üzerine olumlu veya olumsuz bir görüş bildirememekte ve otoritenin onayladığı görüşler değer taşırken onaylamadığı görüşler ise önemsiz kılınmaktadır (Cüceloğlu, 2011; Şirin, 2019).

Ayrıca çocuklar tarafından otoriter ebeveynlerin iletişim kurma biçimleri oldukça olumsuz algılanmaktadır. Bireyler otoriter ailenin kurallarına kayıtsız şartsız uymak zorunda kalmakta ve onları sürekli memnuniyet etme çabasına girmektedirler. Bu tutuma sahip ebeveynlerin ev içerisinde tanımlamış olduğu kurallarda esneklik payı söz konusu olmamakla birlikte aynı zamanda konulan kurallara çocukların uyması beklenmektedir (Tunç ve Tezer, 2006).

Otoriter anne babalar bireyleri her yanlışlarında cezalandırmakta hatta bu cezalar fiziksel şiddete kadar gidebilmektedir. Böyle bir aile ortamında yetişen çocuklarının özerk birey olma sürecini desteklememektedirler. Bu ebeveyn tipinde yetişen çocukların daha karamsar, utangaç, yeniliklere açık olmayan, düşünce ve duygularını sürekli sorgulayan ve özgüvenlerinin daha düşük olduğu görülmektedir (Tunç ve Tezer, 2006; Yaşın, 2018). Bu bağlamda otoriter ve baskıcı bir davranışla büyüyen bireylerin ileri ki dönemlerin silik bir karaktere dönüşebileceği söylenebilir (Akın, 2009).

2.3 Helikopter Ebeveyn ve Özellikleri

Helikopter ebeveyn kavramı ilk defa 1969'da Psikoterapist Ginnot tarafından ortaya atılmıştır. Günümüzde helikopter ebeveynlerin genellikle 1946 ve 1964 yıllar arasında doğmuş bireylerden oluştuğu söylenmektedir. Bu ebeveyn tutumunu sergileyen anne babaların kendilerine karşı mesafeli, fakat çocuklarına karşı çok yakın oldukları bilinmektedir. Bu ebeveyn tarzında olan anne babalar genellikle hayattaki değer ve tecrübelerini çocuklarının hayatlarına yansıtmaya çalıştığı görülmektedir (Haims, 2017).

Helikopter ebeveynlerle ilgili alan yazın incelendiğinde, bu ebeveyn tutumunun ortak özellikleri içerisinde olaylara sürekli müdahale edici, aşırı baskıcı, kontrolcü ve bireylerin özerkliklerini engelleyici davranışların sergilendiği

görülmektedir (Cline ve Fay, 2006; Schifffrin ve diğerleri, 2014; Darlow, Norvilitis ve Schuetze, 2017; Yaşın, 2018; Yılmaz ve Büyükcebeci, 2019; Ekşi, Barış ve Demir, 2020; Avcı ve Şatır, 2020). Bu tutum ve davranışları sergileyen anne babaların incelendiği çalışmalar gözden geçirildiğinde genellikle çocuklar üzerinde gerek olandan fazla hassasiyet gösterildiği tespit edilmiştir (Bristow, 2014). Ayrıca bu tip ebeveynler çocuklarını hayattaki problemleri çözmeye teşvik etmek yerine çocuklarının tüm problemlerini kendi çözmekte ve herhangi bir olay karşısında karar almalarına veya vermelerine izin vermemektedir (Segrin, Woszidlo, Givertz, Bauer ve Murpy, 2012).

Helikopter ebeveynler çocuklarını hayatını stres yaratici tüm olaylarına karşı korumakta, çocuklarının sorunlarına destek olmakta ve güçlü bir yardımseverlik göstermelerine rağmen bu tutum çocukların benlik ve kimlik gelişimlerini olumsuz etkilemekte ve hayata karşı sergileyeceği yetkin davranışları engellemektedir (Hirsch ve Goldberger, 2010 aktaran Okray, 2016). Bu ebeveyn tutumuyla yetişen bireylerin gelecek yaşantılarında öfke problemi yaşadığı ve depresyon yaşama düzeylerinin akranlarına göre yüksek olduğu görülmektedir (Fischer, Forthun, Pidcock ve Dowd, 2007). Yapılan helikopter ebeveyn tutumu araştırmalarında da, bu aile tipi içerisinde yetişen bireylerin sosyalleşmede sorun yaşadıkları, hayatta gerekli seçimleri yapamadıkları, mutluluk düzeylerinin düşük olduğu ve akranlarına göre hayattan daha az keyif aldıkları belirtilmektedir (Ekşi, Şeymanur ve Demir, 2020).

2.3.1 Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Olumlu Yansımaları

Her ne kadar helikopter ebeveynlerin niyet ve beklentileri iyi gibi görünse de bu ebeveynlik tipinin olumsuz etkileri olumlu etkilerinden daha fazla olduğu görülmektedir (Kantrowitz ve Tyre, 2006). Literatür incelendiğinde yalnızca Lipka (2007)'nin yaptığı çalışmada helikopter ebeveynliğin olumlu bir bulgusuna

rastlanılmaktadır. Yapılan çalışmaya göre helikopter ebeveyn tutumlarının ergen dönemdeki çocuklarına gelişimlerine faydalı olabileceğini savunmuştur. Howe ve Straus (2007)'nin yaptığı çalışmada ise bu ebeveynlik tutumunu sergileyen ailelerin çocuklarıyla yakın ilişkiler kurduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca helikopter ebeveyn tutumunu benimseyen ailelerin diğer ailelere karşın çocuklarıyla daha iyi vakit geçirdiği, ortak etkinlikler yapmaya hassasiyet gösterdikleri görülmüş ve bu tutumu algılayan çocukların anne babalarına daha çok güven duydıkları görülmüştür.

2.3.2 Helikopter Ebeveyn Tutumlarının Olumsuz Yansımaları

Helikopter anne baba tutumlarının olumsuz etkileri bireylerde çocukluk yaşlarından başlamakta, üniversite hayatlarına hatta yetişkinlik dönemlerine kadar devam etmektedir. Gösterilen bu tutum bireylerin hayatı deneyimler yoluyla öğrenmelerine engel olmaktadır. Bu tutumda olan anne ve babalar çocukları için hayatta her şeyi yapmakta ve onlara hiç fırsat tanımamaktadırlar. Çocuklarının kendi istedikleri gibi ve hazır bir yaşam sürmesi için yapılan tüm bu olumsuz etmenler onları kendi dünyalarını oluşturmaktan uzaklaştırmakta, kendileri için bir şey yapmalarına engel olmakta, hayatını sürdürebilmesi için gerekli belli becerilerin kazanılmasının önüne geçmekte ve onları bağımsız ve özerk bir birey olmaktan uzaklaştırmaktadır. (Uysal Lapsekili, 2020).

Alan yazında yapılan birçok çalışmada da helikopter ebeveynlerin çocuklarını neredeyse hayatları boyunca olumsuz etkiledikleri görülmektedir. Kouros ve diğerleri (2017)'nin yaptığı çalışmada helikopter ebeveyn tutumuna maruz kalan çocukların gelecek dönemlerinde arkadaşlarına kıyasla duygusal problemler yaşadıkları tespit edilmiştir. Farley ve Simpson (2014)' yaptığı çalışmada helikopter anne baba tutumunda yetişen çocuklar incelenmiş ve bu çocukların kendi kararlarını veremedikleri ve bağımlı kişilik sorunları yaşadıkları saptanmıştır. Ayrıca bu tür

bireylerde psikosomatik rahatsızlıklar da görülebilmektedir (Fischer ve diğerleri, 2007; Tully, 2017).

Helikopter ebeveynlik konusunda yapılmış çalışmaların neredeyse tümünde bu ebeveyn tipinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinden söz edilmektedir. Birçok çalışmada edinilen bulgulara olumsuz etkileri destekler niteliktedir. Sonuç olarak bu tarz ebeveynlerin çocuklarına karşı aşırı bağıllık göstermeleri onları bağımlı bir kişiliğe dönüştürmekte gerek yetişkinlik dönemlerinde gerekse iş hayatlarında bu durum bireylere olumsuz yansımaktadır (Odenweller ve diğerleri, 2014).

2.4 Helikopter Ebeveynlerin Tutum Çeşitleri

Bu bölümde helikopter ebeveyn kavramının Türkçe ve İngilizce alan yazını taranmış ve literatürde en çok değinilmiş olan helikopter ebeveyn tutum çeşitleri özetlenerek aşağıda belirtilmiştir.

2.4.1 Blackhawks: Karaşahin Ebeveyn Tutumu

Bu ebeveyn tipini benimsemiş anne babalarda sergilenen baskıcı ve kontrolcü davranışların son aşamada olduğu görülmektedir. Karaşahin ebeveyn tutumunu benimseyen aileler çocuklarının üzerinde kurmuş olduğu fazla baskı sebebiyle zehirli olarak tanımlanırlar. Ebeveyn çocuğunun üzerinde adeta askeri hava aracı gibi sürekli gezinerek kontrol sağlamaya çalışmaktadır. Bu ebeveyn tutumuna sahip ailelerin ortak özellikleri çocuklarının karşılaşılabileceği tehlikeli durumlar ve güçlükler karşısında kar elde edinceye kadar görevlerini sürdürmektedirler.

2.4.2 Tüketici Savunucu Ebeveyn Tutumu

Bu tip anne babaların en belirgin özelliği çocukları için aşırı maddi harcamalarda bulunması olarak görülmektedir. Bu tip ebeveynler yükseköğretim kurumlarını ticari olarak görmekte, yani sadece gıda ve ürün alışverişinde bulunmak olarak algılamaktadırlar. Üniversiteleri ticari birer örgüt olarak gören bu tip aileler

gereğinden fazla maddi destek sağlayarak çocuklarının bu eğitim kurumlarından en iyi eğitimi almasını beklemektedir (Somers ve Settle, 2010).

Bu tip anne babalar çocukları için her zaman en iyi olanı talep etmekte ve ödedikleri ücretler karşılığında çocuklarının diğer akranlarından daha iyi muamele görmesini istemektedirler. Konu eğitim olduğunda bu aileler daha da ileriye gidebilmekte çocuklarının eğitim alacaklara sınıfa kadar karışabilmektedirler (Dyck, 2015). Bu tarz ebeveynlerin bu davranışların yanı sıra arabuluculuk gibi hizmetlerde bulundukları da gözlenmektedir (Redmond, 2008).

2.4.3 Temsili Üniversite Öğrencisi Ebeveyn Tutumu

Bu tip ebeveynler çocuklarını üniversite hayatları boyunca asla yalnız bırakmamakta ve onların üniversite hayatlarına kendilerini de dahil etmektedirler. Çoğu zaman onların üniversite etkinliklerine dahi katılımda bulunan bu aileler her an çocuklarının yanlarında olmak arzusu içerisindeydirler. Temsili üniversite öğrencisi gibi davranışlar sergileyen bu aileler çocuklarının üniversite hayatlarında yanına taşınmayı arzulayacak kadar ileri gidebilirler. Bu tarz aileler toplum içerisinde üniversite öğrencisi gibiymiş davranışları ile belirginleşmektedir. (Somer ve Settle, 2015; Dyck, 2015).

2.4.4 Adalet ve Hakkı Savunan Ebeveyn Tutumu

Bu tarz ebeveynleri kendi çocuklarını diğer çocuklardan sürekli özel ve üstün görmektedir. Zor duruma düştüklerinde kendilerini üst mevkilerde insanlar gibi tanıtabilen bu aileler, o durumdan kurtulmak için her türlü tehditkar davranışlara başvurabilirler. Kanunları çok bilmekte olan bu tip aileler ortaya çıkabilecek ceza gibi durumları tartışmaya her an hazırdır (Somer ve Settle, 2010; Dyck 2015).

2.4.5 Toksik Ebeveyn Tutumu

Helikopter ebeveyn tipleri arasında en fazla zarara yol açacak aile tipi olarak görülmektedir. Bu tip ailelerin psikolojik olarak birtakım sorunları var olabilir. Çocuklarının tecrübesizliğinden dolayı hayattan sürekli zarar göreceğini düşünen bu tarz aileler onların adına genelde kararlar almakta ve onları hayattan soyutlamaktadır. Bir anlamda çocuklarını sürekli yönlendirmeyi ve onların adına bu hayatı yaşamayı benimsemişlerdir (Somers ve Settle, 2010; Dyck, 2015).

2.4.6 Çocuğum İçin En İyisi Ebeveyn Tutumu

Bu helikopter ebeveyn tipi tam hayatının merkezine çocuklarını koymuştur. Onlar için en iyisini arzulayan bu ebeveynler onların başarılı olabilmesi ve hayatta sürekli ön planda olabilmeleri için hiçbir uzman desteğinden geri kalmazlar. Tüm etkinlik ve faaliyetlerde çocuklarının ön sıralarda olmasını isteyen bu aileler çocukları için her şeyi yapabilecek kapasiteye sahiptirler (Somers ve Settle, 2015).

2.4.7 Güvenlik Algısını Benimsemiş Ebeveyn Tutumu

Çocuklarının güvenliğini hayatlarında ön planda tutan aile tipidir. Hayatta çocuklarının güvenli olup olmadığı ile endişeleri oldukça yüksektir. Bu tip aileler çocuklarının eğitim aldıkları kurumun da güvenlik tedbirlerini oldukça düşünmekte hatta yöneticilerinin iletişim numaralarına kadar talep etmektedirler. Eğitim kurumunda yaşanacak herhangi bir olumsuz durumu en ince ayrıntısına kadar düşündükleri için bu konuda yüksek düzeyde korkulara sahiptirler. Bu düşüncelerinden dolayı uygun hareketler sergilemeyebilir, aşırı koruyucu ve gergin olabilirler (Sommer ve Settle, 2010; Dyck, 2015).

2.4.8 Bankers: Bankacılar

Bankers tipi ebeveynler her türlü bilgiye sanal erişebilen anne babayı temsil etmektedir. Aynı zamanda çocukların maddi ihtiyaç ve imkânlarının karşılanmasına

olanak tanıyan ve düzenlemeleriyle ilgilenen kişilerdir. Bu tarz ebeveynler, çocuklarına olabildiğince en az düzeyde sorumluluk üstlenmelerini sağlamaktadırlar. Bu ebeveyn tipini benimsemiş anne babalar sağladıkları maddi yardım ile çocuklarının ulaşmak istedikleri mertebeye ulaşmasını amaçlarlar (Redmond, 2008).

2.4.9 Beyaz Şovalyeler (Whiteknights)

Beyaz şövalye tipini benimsemiş ebeveynler tamamen hayal gücüne dayalı bir aile tipini yansıtmaktadır. Bu ebeveynlerin onaylanmak, değer görmek, beğenilmek gibi amaçları yoktur ve bir amaç gütmazler. Gelişen problem durumlarının çözüm aşamasında gelirler ve problemi çözüme kavuşturup uzaklaşırlar (Redmond, 2008). Bu ailedeki ebeveyn tipleri çocuklarıyla arasındaki duygusal bağ zayıf kalmış olsa da çocuklarının kahramanları olarak görülmektedir.

2.5 Bağımlı Kişilik Kavramı ve Özellikleri

İlk defa felsefik alanlarda tanımlanmaya çalışan kişilik kavramının tam olarak açıklanabilmesi 1930 yılları bulmuş ve bu açıklamalar ilk kez kişilik psikolojisi alanında gerçekleşmiştir (Yelboğa, 2006). Kişilik, bir insanı diğer insanlardan ayırt eden özellikler olarak tanımlanmaktadır (Cüceloğlu, 2006). Bağımlı kişilik, diğer insanların görüş ve önerileri ile yaşayan, onlarsız varlığını sürdürmekte zorlanan bir kişilik durumu olarak tanımlanmaktadır (Aktan, 2021). Bağımlı kişilik bozukluğunda, yetkinlikleri gelişmemiş bireyler kendilerini net bir şekilde ifade edememekte ve sürekli diğer bireylere bir bağlanma ve onlardan onaylanma davranışı beklemektedirler (Köroğlu ve Bayrak, 2010).

Bağımlı kişilerin sergiledikleri bu tür davranışlar diğer insanlar tarafından kullanılmalarına neden olmakta olsa da utanç ve kaygı durumları onların bu durumdan şikâyet etmesine engel olur (Simonelli ve Parolin, 2017). Genellikle yüksek düzeyde itaat etme duygu durumu içerisinde olan bu bireyler kişiler arası ilişkilerde de oldukça

zayıftır. Bireysel olarak karar ve sorumluluk alamayan bu tip bireyler, desteksiz bir hayat sürmekten genellikle korkmaktadır. Hayatlarında karşılaştıkları problemleri de tek başına çözmekte zorlanan bu bireyler hayata ve diğer bireylere karşı pasif ve bağımlı bir kişilik sergilemektedir (Öztürk ve Uluşahin, 2015).

Ayrıca bu kişilik tipi bozukluğunu yaşayan bireylerde terk edilme korku düzeyleri oldukça yüksektir. Bu bireyler kendi kendini sürekli eleştirmekte ve kişiler arası boyun eğici davranışlar sergilemektedirler. Hayatta diğer insanların ihtiyaçlarını kendi gereksinimlerinden daha üstte tutarlar. Bu kişilik bozukluğunu sergileyen bireyler genellikle çevrelerinde kendi durumlarını yücelten kişiler istemektedirler (Bornstein, 2012).

2.5.1 Bağımlı Kişilik Tanı Kriterleri

DSM-5' göre bağımlı kişilik tanı kriterleri aşağıda sunulduğu gibidir. Aşağıda sunulan kriterlerden en az beşi bireylerin boyun eğici davranışlarının yol açan ilgilenme durumu ile ilgili örüntü;

1. Günlük yaşantısında tercih yaparken çevresinde bulunan bireylerden beklenen desteği göremediğinde zorluk çeker.
2. Girmiş olduğu sosyal ortamlarda fikirlerinin önemsenmeyeceği düşüncesiyle ona katılmayacaklarını düşünerek duygu ve düşüncelerini ifade edip, sunamama
3. Sorumluluktan daima kaçınma ve tüm sorumluluğu başkalarının almasını isteme.
4. İşlerini yürütürken başkasının desteği olmadan güçlük çekme.
5. Çevresindeki bireylerin ilgisini ve desteğini alabilmek adına dikkat çekecek, fakat kabul görmeyecek ve istenmeyen davranışlarda bulunma.

6. Tek başına kalarak kendi bakımını kendi üstleneceği düşüncesinden rahatsız olma.
7. Bakım veren ile arasındaki ilişki bittiğinde destek görüp bakım sağlaması için yeni ilişkiler arayışı içinde olma.
8. Gerçek dışı düşüncelerle ilerleyen zamanlarda tek başına kalacağı ve kendi bakımını kendi sağlayıp gündelik yaşamını kendisi sürdüreceği düşüncesine kapılma (APA, 2013).

2.5.2 Bağımlı Kişiliğe Neden Olan Etmenler

Alan yazında bağımlı kişilik bozukluğuna sebep olan yaklaşımların farklılık gösterdiği gözlenmektedir. Psikanalistler bu konuda oral dönemde çocukların özerklik ve gerekli rutin yetkinlikleri kazanamayarak bağımlı bir kişiliğe dönüştüğünü savunmaktadırlar. Sosyal öğrenme kuramına göre ise otoriter ailelerin bağımlı kişilik özelliklerini desteklediğini savunmaktadır (Bornstein, 2001).

Bağımlı kişilik bozukluğu için sunulan tüm bu yaklaşımların zaman içerisinde değişim gösterdiği ve yoğunlaşılan asıl konunun çocuklarının erken dönemindeki yaşadıkları etkileşim olduğu görülmektedir. Özellikle bu konuda otoriter aile tutumunu sergileyen ailelerin çocuklarının bağımsız hareket etmelerine izin vermemeleri bağımlı bir kişilik oluşumunu tetiklemesine sebep olabilmektedir (Bayat ve Şengül, 2007). Ayrıca çocukların hayatta en temel ihtiyaçlarından birisi psikolojik gereksinimlerinin karşılanmasıdır. Bu bağlamda anne babaların çocuklarına güven ve aidiyet duygusunu hissettirmemesi de onları bağımlı bir kişiliğe sürükleyebilmektedir (Polster ve Polster, 1974 aktaran Erkan, 2019).

2.5.3 Bağımlı Kişilik ve Helikopter Ebeveynlik Arasındaki İlişki

Helikopter aile tipinde yetişen çocukların hayattaki en büyük problemlerinde birisi bağımsız olmamaktır. Hayatta karşılarına çıkan birçok problem karşısında diğer

kişilere bağımlı hareket eden bu bireylerin depresyon ve alkol problemleri gibi birçok problemle karşı karşıya kaldığı ve kötü alışkanlıklara eğilimli oldukları görülmektedir (Lemoyne ve Buchanan, 2011). Hayatta gerekli yeterlilikleri kazanamamış bu bireyler anne ve babasından sürekli almakta ve bu durumun sonucunda gelecek ilişkilerinde bağımlı davranışlar sergilemektedirler (Odenweller, Booth-Butterfield ve Weber, 2014).

Helikopter ebeveynlerin bireylerin hayatında sürekli müdahaleci davranması ve bireylerin hayatta karşılaştığı her olayın temelinde bulunması onları kendine bağımlı birer bireye dönüştürmektedir. Bu davranışlara maruz kalan çocuklar hayatta yaptığı her şeyi anne babalarına karşı bir sorumluluk ve görev olarak görmektedir (Loose, Graaf ve Zarbock, 2013). Yaşanılan bu etkileşimin olumsuz bir sonucu olarak bireyler ikili ilişkilerinde daima talimatları yerine getiren ve diğer bireylere bağlı yaşayan bir kişiliğe dönüşmektedir. Bu tür bireyler aile içerisinde sergilenen aşırı müdahaleci tavırlar sebebiyle özerk davranışlar sergilemekte suçluluk duymaktadır. Bu tip ailede yetişen çocukları ileri ki hayatlarında bağımlı kişilik bozukluğu sergileyen bir yetişkin de olabilmektedir (Schultz ve Schultz, 2016).

2.6 Benlik Kavramı

Kişiliğin oluşmasında önemli bir rol oynayan etmenlerin başında benlik kavramı gelmektedir (Köknel, 1989). Benlik, bireyin kendi hakkındaki görüşleri, bireyin kendini nasıl algıladığı, yaşamışlıkları ve gelecek hayatında neler yapacakları ile zihninde oluşmuş temsili ben kavramıdır (Bıçkur, 2015). Benlik diğer bir tanımla bireyin kendi değeriyle ilgili algısıdır (Kaya, 2020). Benlik kavramıyla ilgili literatürde birçok farklı tanıma rastlanılmıştır. Bu tanımlar şu şekildedir;

Psikoloji alan yazında sıkça ifade edilen benlik kavramı psikoloji kuramları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Benlik olgusu sistematik bir biçimde bağlı olduğu hedefleri ve ilişkileri kapsayan bir kavramdır (Korkmaz, 1996).

Erikson benliği kişiliği geliştirici bir etmen olarak görmüş ve bunun sağlanmasında toplumunu yerinden söz etmiştir. Sekiz evrede tamamlanabileceğini ve her aşamada benliğin farklı gelişmeleri olduğunu, tüm evrelerde belli başlı takıntıların giderildiğini ve diğer evreye geçildiğini belirtmiştir (Köknel, 1989).

Adler ise benliğin yaratıcı yönünü ele almış ve bireyin hayatta doyum sağlamasında benliği önemli bir kavram olarak görmüştür. Benliğin bireye yaşattığı deneyimlerin onların doyumu sağlaması için çok önemli olduğunu vurgulamıştır (Geçtan, 1992).

Benlik genel olarak bireylerin kendilerini tanıma, özeleştirme yapma veya bireylerin hayattan amaçları, arzuları, yetenekleri ve inançlarından meydana gelmiş dinamik bir yapıdır. Benlik, kişinin diğer insanlar tarafından nasıl algılandığının düşünüldüğü geniş bir kavramdır (Ulusoy, 2017).

Benlik kavramı, bireyin kişiliğini şekillendiren psikososyal gelişimin bir parçasıdır. Aynı zamanda benlik olgusu bireyin kendi referansına göre günlük yaşantısının sonucunda ne olduğuna dair ve ne olacağına ilişkin bir dinamik yapıyı temsil eder. Bireyin yaşamı boyunca gelişmekte olan benlik kavramı etkin/dinamik yapısından dolayı değişiklikler gösterebilir ve ayrıca bunun beraberinde yaşam boyunca gelişmeye devam eden kavramı tanımlamaktadır (Santrock, 2012).

2.6.1 Benlik Saygısı

Benlikten farklı bir kavram olarak benlik saygısı, benliğe karşı sergilediğimizi duyuşsal tepkilerimizi yansıtmaktadır. Benliğe karşı verilen olumlu veya olumsuz tepkiler ve bireylerin kendi hakkındaki olumlu veya olumsuz düşünceleri benlik

saygısı kavramı ile açıklanmaktadır (Gürler, 2017). Özetle bireyin kendi hakkındaki algıları benliği yansıtırken bireyin kendi için yaptığı değerlendirmeler benlik saygısını yansıtmaktadır (Burger, 2006). Literatürde benlik saygısı ile ilgili birçok farklı tanıma rastlanmaktadır. Bu tanımlar özetle şu şekildedir;

Benlik saygısı, bireylerin kendilerini yargılamaları sonucu hissettikleri gururlu ve etkin kişilik onların benlik saygılarını açıklamaktadır (Özkan, 1994).

Benlik saygısı, bireyin hayatında kendini belirli bir standartta görmesi, bu durumdan memnun olması ve kendini daima hayatta mutlu ve değerli görmesidir. Bu bağlamda benlik saygısı bireylerin kendilerini oldukları gibi kabullenerek kendilerine güven duymasıdır (Yörükoğlu, 2000).

Pişkin (1999) benlik saygısını bireylerin hayatlarını etkileyebilecek kadar önemli görmüş, benlik saygısı yüksek seyreden bireylerin hayatta başarılı olduğunu, çünkü bu bireylerin karşılaştıkları problemler karşısında cesaretli davranışlar sergilediklerini belirtmiştir.

MacArthur ve diğerleri (2004) göre bireylerin benlik saygısı, hayatta yaşadığı deneyimlerden aldıkları geri dönütlerden, hayatta başarılı oldukları durumlardan, isteklerine sahip olmalarından ve başarıya giden davranışlarının onaylandığı durumlardan etkilenmekte ve şekillenmektedir.

Maslow, bireyin kendini gerçekleştirme ve psikolojik olarak sağlıklı bir şekilde ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için bu ihtiyaçların hiyerarşik sistemin içerisinde tamamlanması beklenmektedir. Bu sistem döngüsünde değer, saygı görme ve başarı ihtiyaçları yer almaktadır. Bireyin kendini gerçekleştirebilmesi ve psikolojik olarak sağlıklı bireyi temsil edebilmesinin ön şartlarından biri de benli saygısı kavramıdır (Schultz ve Schultz, 2007).

Ayrıca benlik saygısı kavramının, bireyin ailesiyle kurduğu ilişkiye, ebeveynlerinin kendilerine sergilediği tutum ve davranışlara, bireylerin çocukluk dönemlerinde yaşadıkları deneyimlere ve diğer insanlarla kurulan ilişkiye göre ve hayatları boyunca yaşadıkları her şeyden kazandıkları tecrübelerle göre şekillendiği bilinmektedir (Huitt, 2004).

2.6.2 Aile Tutumunun Benlik Saygısı Gelişimine Etkisi

Bireylerin benlik saygısı birçok farklı unsurdan etkilenebilmektedir. Özellikle aile ortamı, dış çevre ve bireylerin hayatı boyunca sahip oldukları eğiticileri onların benlik saygısını etkileyebilmektedir. Benlik saygısının gelişiminde bireylere ne şekilde davranıldığı, özellikle aile, dış çevre ve eğiticilerin onlara ne tür mesajlar verdikleri çok önemlidir (Yücel, 2013).

Coopersmith, aile tutumunun bireylerin benlik saygıları üzerinde ne gibi etkilerinin olduğunu şu şekilde belirtmektedir (Arıca, 2000).

1. Bireylerin arzuladıkları ilgi, alaka ve sevginin ne düzeyde karşılandığı çok önemlidir. Yüksek düzeyde sevgi içerisinde yetişen bireylerin ilerde benlik saygısı düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu tür bireylerin annelerinde, benlik saygısı düşük düzeyde seyreden annelere nazaran çocuklarına karşı daha çok ilgili oldukları görülmektedir.
2. Benlik saygısı yüksek düzeyde olan çocukların ebeveynlerinin çocuklarının özerkliklerine daha çok önem gösterdiği görülmektedir. Ayrıca bu tip aileler ödül kavramını onlar için faydalı olacak bir şekilde kullanmakta, cezayı ise onlara katı bir şekilde uygulamak yerine verilecek ödüllerden mahrum kalmalarını sağlayarak uygulamaktadır.
3. Çocukları için belirli kurallar koyabilen, sınırlar getirebilen ve ev içerisinde demokratik bir sistemle bunları yürütebilen ebeveynler çocuklarının benlik

saygısı düzeyini arttırmaktadır. Disiplinden yoksun, sınırlarını çizememiş ve demokratiklikten uzak, baskıcı bir tutum sergileyen ebeveynler ise çocuklarının benlik saygısı düzeyini düşürmektedir.

2.6.3 Benlik Saygısı ve Helikopter Ebeveynlik Arasındaki İlişki

Ebeveynler tarafından sergilenen tutum ve davranışların çocuklar üzerinde etkili olduğu ve bu sürecin üniversite hayatı hatta daha ileri ki dönemlere kadar devam ettiği bilinmektedir. Ebeveynlerin bireylere karşı sergilemiş olduğu tutumlar özellikle onlarla arasındaki ilişkinin kalitesini ve onların psikososyal gelişimlerini önemli bir şekilde etkilemektedir (Abrhiem, 2014). Bireylerin hayatlarında oldukça önemli bir kavram olan benlik saygısıyla ilgili pek çok araştırmaya rastlanırken, helicopter ebeveyn ve benlik saygısını konu alan araştırmaların sayısının oldukça az olduğu gözlenmektedir. Literatürde her iki kavramın ilişkisini açıklamış çalışmalar ise şu şekildedir;

Love ve diğerleri (2019)'un yaptığı çalışmada helicopter ebeveyn tutumlarının bireyler üzerinde olumsuz sonuçlara sebep olduğunu ve onların öz kontrol gelişimlerini olumsuz etkilediğini saptamıştır. Ayrıca bireylere hayatta sürekli müdahale edildiğinde ve kendi sorumluluklarından sorumlu olmadığı aşılandığından oto kontrol becerilerinin de gelişmediği görülmüştür.

Lofti, Meydan ve Erbaş (2020)'nin yaptığı çalışmada helicopter anne tutumlarıyla üniversite öğrencilerin benlik saygısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan çalışmada, helicopter anne tutumu ile bireylerin benlik saygıları arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bağlamda annelerin helicopter davranışlarının arttıkça bireylerin benlik saygı düzeylerinin düştüğü görülmektedir.

Yaşın (2019)'a göre helicopter ebeveynlik tutumunu sergileyen ailelerin çocuklarının hayattaki becerilerini ve öz yeterliliklerini olumsuz etkilediği

söylenmektedir. Dilek ve Aksoy (2013)'ün yaptığı çalışmada helikopter ebeveynlerin benlik saygısı gelişiminde önemli bir rol oynadığı belirtmekte ve onların çocuklarını yetiştirme tarzlarının çocuklarıyla aralarında olan iletişimin onların benlik saygı gelişimleri için önemli olduğunu belirtmiştir.

2.7 İlgili Araştırmalar

Bu bölümde helikopter ebeveynlik, bağımlı kişilik ve benlik saygısı kavramlarını ele almış çalışmalar alan yazında taranmış ve bu çalışmalar özetlenerek bu bölümde sunulmuştur.

2.7.1 Helikopter Ebeveynlikle İlgili Yapılmış Çalışmalar

Helikopter ebeveynlik, anne babaların çocuklarına karşı aşırı müdahale edici bir davranış tarzı sergilediklerini ve onların hayatlarına sürekli müdahale eden bir tutumla yaklaştıklarını belirten bir kavramdır (Padilla-Walker, ve Nelson, 2012; Willoughby ve diğerleri, 2015). Ingen ve diğerleri (2015) helikopter ebeveynlik ve öz yeterlik arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 16-28 yaş aralığında 200'e yakın lisans öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda helikopter ebeveynlik tutumlarının öz yeterliliği düşüklüğü ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Türkçe alan yazında son dönemde popüler olan ebeveyn tiplerinden olan helikopter ebeveynlik ile yapılmış çalışmalar şu şekildedir;

Oktay (2016) yaptığı çalışmada çocukların yetişkinliğe geçiş dönemlerinde helikopter ebeveynlik tutumlarının ne düzeyde etkili olduğunu incelemiştir. Türkiye'deki çocuklar üzerinde gerçekleşen bu çalışmaya Lefke Avrupa Üniversitesi'nde eğitimini sürdürmekte olan 399 öğrenci dahil edilmiştir. Araştırmadan elde eden bulgular sonucunda helikopter ebeveyn tutumlarının yetişkin döneme geçişte bireyleri olumsuz etkilediği ve onları depresif davranışlara sürüklediği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra helikopter ebeveynlerin bireylerin özgüven

duygularına olumsuz etki ettiği ve onları dış çevreye bağımlı bir birey haline getirdiği görülmüştür.

Hesse, Alan ve Stephanie (2017) yaptığı çalışmada anne baba ve çocukları arasındaki helikopter ebeveyn düzeyi ve aşırı sevgi ilişkisini incelemiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda helikopter ebeveyn davranışlarının bireylerin psikososyal düzeyleri ile negatif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Helikopter ebeveyn tutumunun artması bireylerde psikososyal sağlığın düşmesine sebep olmaktadır.

Darlow, Norvilitis ve Schultze (2017) araştırmalarını 294 niversiteye devam eden ğrenci üzerine yürütmüş, araştırmada helikopter ebeveyn davranışlarının öğrencilerde anksiyete, depresyon, öz yeterlik ve niversiteye uyum gibi durumlara etki edip etmediğini saptamaya çalışmışlardır. Araştırma sonucunda helikopter ebeveyn davranışlarının kaygı ve depresyona sebep olduğu saptanmıştır. Ayrıca helikopter ebeveyn tutumuna maruz kalmış öğrencilerin düşük seviyede uyum ve öz yeterlilik gösterdiği tespit edilmiştir.

Lotfi, Meydan ve Erbaş (2020) yaptıkları çalışmada helikopter anne davranışlarının niversite öğrencileri üzerindeki etkileri incelenmiştir. İstanbul da öğrenimini sürdüren niversite öğrencileri üzerinde yürütülen bu çalışmada, helikopter tutumunun öğrencilerin benlik saygılarına ve problemler karşısında duruşuna etkisi incelenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında, helikopter anne davranışları ile benlik saygısı durumu arasında ters yönlü bir ilişkiye rastlanmıştır. Helikopter anne tutumu arttıķa öğrencilerin benlik saygı düzeylerinin düştüğü tespit edilmiştir.

2.7.2 Bağımlı Kişilikle İlgili Yapılmış alışmalar

Bağımlı kişilik kavramı, yetişkinlik dönemlerinde görülmeye başlanan birçok faktör ve şartların etkisiyle ortaya çıkan, genellikle bireylerin sakin ve uysal bir karakterde olduğu, diğer insanların ilgilerine sürekli ihtiyaç duyduğu ve genellikle

ayrılık kaygısıyla karşıdakinin üstüne fazla düştüğü gibi özelliklerin bir arada sergilendiğı davranış özellikleri olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda alanyazında bağımlı kişilikle ilgili çalışmalar taranmış, bağımlı kişilik ile helikopter ebeveynlik ilişkisini konu alan çalışmaların oldukça az sayıda olduğı gözlenmiştir. Tespit edilen çalışmalar özetlenmiş ve aşağıda sunulmuştur.

Bornstein (2001) ve Schultz ve Schultz (2016) yaptığı çalışmalarda helikopter ebeveynliğin özerklik gelişimini olumsuz etkilediğı ve bireylerin bağımlı birer bireye dönüştüğü belirtilmiştir.

Erkan (2019) yaptığı çalışmada bağımlı kişilik özellikleri ve helikopter ebeveynlik tutumlarının bağımlı kişiliğı ne düzeyde yordadığı ortaya çıkarılmak amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda algılanan helikopter ebeveyn davranışlarının bireylerin bağımlı kişilik özelliklerini pozitif olarak yordadığı tespit edilmiştir.

2.7.3 Benlik Saygısıyla İlgili Çalışmalar

Literatürde benlik saygısı ile ilgili yapılmış çalışmalar şu şekildedir;

Ünüvar (2003) yaptığı çalışmada öğrenciler tarafından algılanmış sosyal desteğin benlik saygısına ne düzeyde etki ettiğı araştırılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında ebeveynlerden ve dış çevreden alınan desteğin arttıkça benlik saygısının da arttığını saptanmıştır.

Esin ve Tunç (2006) yaptığı çalışmada ebeveynlerin çocuk yetiştirme stilleri ve benlik saygısı düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda ebeveynlerini otoriter bir yapıda algılayan çocukların benlik saygılarının düşük düzeyde seyrettiğı fakat ebeveynlerini açıklayıcı ve otoriter sergileyen ya da izin verici ve şımartan grubunda gören çocukların benlik saygı düzeylerinin yüksek seyrettiğı saptanmıştır.

Aktaş (2011) yaptığı çalışmada ebeveynlerin sergiledikleri tutumların benlik saygısına etkisi incelenmiştir. Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre ebeveyn gelirinin yükselmesi benlik saygısına pozitif etki ettiği ve demokratik ebeveynler tarafından sergilenen davranışların benlik saygısına olumlu etkilediği saptanmıştır.

Batool (2020) yaptığı çalışmada öğrenciler tarafından algılanan olumlu ebeveyn davranışları ile benlik saygısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda algılanan olumlu ebeveyn davranışlarının öğrencilerin benlik saygı düzeylerine olumlu bir etki gösterdiği saptanmıştır.

Bölüm 3

YÖNTEM

Yöntem bölümünde çalışmanın amacı göz önünde bulundurularak aşağıdaki bölümler uygun görülmüş ve sunulmuştur.

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma kapsamı içerisinde olan öğrencilerin algıladıkları helikopter ebeveyn düzeyleri, bağımlı kişilik özellikleri ve kendine saygı düzeyi faktörleri arasındaki ilişkiyi araştırılacağından dolayı bu araştırmanın modelini “İlişkisel Tarama Modeli” oluşturmaktadır. Kullanılan model var olan veya geçmişte olan durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlamıştır. Aynı zamanda çalışmada yer alan bireyleri, nesneyi ve olay üzerindeki durumu herhangi bir değişikliğe uğratmadan olduğu gibi yansıtmaya çalışır (Karasar, 2014).

3.2 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Yapılmış araştırma kapsamında evren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bir devlet üniversitesi konumunda olan Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde bulunan fakültelerin 1. ve 2.sınıflarında eğitime devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde yer alan Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde Türkçe eğitim görmekte olan fakültelerin 1. ve 2. sınıflarda eğitimine devam eden 280 öğrenci oluşturmaktadır. Bu örneklem şekli gelişigüzel örnekleme kapsamında belirlenmiştir. Gelişigüzel örnekleme, belirlenen bir örneklem büyüklüğüne göre araştırmacının evrenin herhangi bir parçasını

belirlemesidir. Örneğin, rastgele bir üniversitede olasılıksız seçilecek 200 öğrenci gelişigüzel örneklem kapsamına girmektedir (Karasar, 2014).

3.3 Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu kısımda araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, anne-baba birliktelik durumu, aylık hane geliri, anne-baba meslek ve anne-baba eğitim durumlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. İstatistiklerden elde edilen bulgular Tablo 3.1 ve Tablo 3.2’de sunulmuştur.

Tablo 3.1. Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-demografik Durumları

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	196	70,00
Erkek	84	30,00
Yaş		
18-20	86	30,71
21-23	126	45,00
24-26	52	18,57
27 ve üstü	16	5,71
Sınıf		
Birinci sınıf	56	20,00
İkinci sınıf	224	80,00
Anne-baba		
Birlikte	224	80,00
Ayrı	42	15,00
Biri vefat etti	14	5,00
Kardeş sayısı		
Tek çocuk	14	5,00
Bir kardeş	68	24,29
İki kardeş	84	30,00

Üç kardeş	48	17,14
Dört kardeş ve üzeri	66	23,57
Aylık hane geliri		
5.000 TL ve altı	122	43,57
5001-9.999 TL arası	106	37,86
10.000 TL ve üzeri	52	18,57

Tablo 3.1.'de araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımında bahsedilmiştir.

Tablo 3.1. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin %70,0'inin kadın ve %30,0'unun erkek olduğu, %30,71'inin 18-20 yaş, %45,0'inin 21-23 yaş, %18,57'sinin 24-26 yaş ve %5,71'inin 27 yaş ve üstü yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %20,0'sinin birinci sınıfta, %80,0'inin ikinci sınıfta öğrenim gördüğü, %80,0'inin anne ve babasının birlikte, %15,0'inin ayrı olduğu, %24,29'unun bir kardeşinin, %30,0'unun iki kardeşinin, %17,14'ünün üç kardeşinin, %23,57'sinin dört ve üzeri sayıda kardeşinin olduğu, %5,0'inin ise tek çocuk olduğu, %43,57'sinin aylık hane gelirinin 5.000 TL ve altında, %37,86'sinin 5.001-9.999 TL arasında ve %18,57'sinin 10.000 TL ve üzeri olduğunu görülmüştür.

Tablo 3.2. Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Üniversite Öğrencilerinin Ebeveynlerinin Eğitim ve Meslekleri

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Anne eğitim durumu		
Bir okul bitirmemiş	30	10,71
İlkokul	66	23,57
Ortaokul	22	7,86
Lise	100	35,71
Lisans ve üzeri	62	22,14
Baba eğitim durumu		
Bir okul bitirmemiş	10	3,57
İlkokul	66	23,57
Ortaokul	42	15,00
Lise	62	22,14
Lisans ve üzeri	100	35,71
Baba meslek		
Kamu görevlisi	54	19,29
Özel sektör çalışanı	88	31,43
Serbest meslek	90	32,14
Emekli	48	17,14
Anne meslek		
Kamu görevlisi	60	21,43
Özel sektör çalışanı	16	5,71
Emekli	8	2,86
Ev hanımı	182	65,00
Serbest meslek	10	3,57

Tablo 3.2.'de araştırmaya dahil edilen üniversite öğrencilerinin ebeveynlerinin eğitim ve mesleklerinin dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 3.2. incelendiğinde, %23,57'sinin annesinin ilkokul mezunu, %35,71'inin lise ve %22,14'ünün lisans ve üzeri düzeyde eğitim aldığı, %10,71'inin ise bir okul bitirmediği belirlenmiştir. Öğrencilerin %23,57'sinin babasının ilkokul mezunu, %15,0'inin ortaokul, %22,14'ünün lise ve %35,71'inin lisans ve üzeri düzeyde eğitim aldığı saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %19,29'unun babasının kamu görevlisi, %31,43'ünün özel sektör çalışanı, %32,14'ünün serbest meslek sahibi ve

%17,14'ünün emekli olduğu, %21,43'ünün annesinin kamu görevlisi, %5,71'inin annesinin özel sektör çalışanı, %2,86'sının annesinin emekli %65,0'inin annesinin ev hanımı ve %3,57'sinin annesinin serbest meslek sahibi olduğu belirlenmiştir.

3.4 Veri Toplama Süreci

Araştırmanın yapılabilmesi için öncelikle Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan etik uygunluk belgesi alınmıştır. Araştırma için planlanan tarihlerde ilgili fakülte dekanlıklarından ve bölüm başkanlarından gerekli izinler alınmıştır. Gerekli izinler sağlandıktan sonra belirlenen örneklem üzerinde çalışmalara başlanmıştır. Örneklem grubunda bulunan öğrencilere Microsoft Teams Programı aracılığıyla görüşme ortamı sağlanmıştır. Öncelikle her bir öğrenciye “Bilgilendirilmiş Katılımcı Onam Formu” ulaştırılmıştır. Katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katılarak katkı koymaları üzerine öğrencilere sırası ile “Demografik Bilgi Formu, Helikopter Ebeveynlik Ölçeği, Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği ve Kendine Saygı Ölçeği” dağıtılacaktır. Verilerin tekrardan Teams üzerinden toplanmıştır. Veri toplama sürecinde dağıtılan form ve ölçeklerle birlikte araştırmacı Bilgilendirilmiş Katılımcı Onam Formunda da mevcut etik kurallar kapsamında gönüllülük, gizlilik ve istedikleri zaman diliminde araştırmadan açıklama zorunluluğu olmaksızın ayrılacakları bilgisi verilmiştir. Veri toplama sürecinde veriler 2020-2021 akademik yılın tamamını uzaktan eğitim kapsamında yürütüldüğünden çevrim içi ortamlarda yaratılan formlar bağlamında çevrim içi aktarılan anketler (Helikopter Ebeveynlik Ölçeği, Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği ve Kendine Saygı Ölçeği) için Google formlardan yararlanılmıştır. Söz konusu üniversite öğrencileri alışlagelmiş üniversite öğrenciliğini deneyimleyemediği düşünülmektedir.

3.5 Veri Toplama Araçları

Araştırmada Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği, Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği ve Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan uygun görülen ölçme araçlarına ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

3.5.1 Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu örneklem grubunun cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu, ailede ki çocuk sayısı, sınıf düzeyi, anne-baba durumu (ayrı-birlikte-vefat etti), annesinin eğitim durumu, babanın eğitim durumu, annenin mesleği, babanın mesleği, evin ekonomik durumu gibi öğrenci bilgileri yer almaktadır. Kişisel Bilgi Formu araştırma kapsamında araştırma sorularına yanıt aramak için araştırmacı tarafından özenle geliştirilmiştir.

3.5.2 Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği

Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği (HEÖ), Ertuna (2016), tarafından hazırlanmıştır. Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği (Bkz. Ek 2.) üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn tutumunu ölçmek amacıyla geliştirilmiş olup, 15 maddeden oluşmaktadır. Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği (Bkz. Ek 3) 5’li likert tipinde bir ölçektir.

Bireylerin ölçmede yer alan her bir maddeye “Kesinlikle Katılmıyorum” (1), “Katılmıyorum” (2), “Kararsızım” (3), “Katılıyorum” (4), “Kesinlikle Katılıyorum” (5) şeklinde cevap verilen 5’li likert tipinden oluşmaktadır. Ölçek yapılan faktör analizinin sonucundan ölçeğin tek boyutlu olduğu tespit edilmiştir ve ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .77 olduğu değerlendirilmiştir. Güvenilirlik Cronbach alpha ve split-half yöntemleriyle test edildi. Test puanlarının güvenilirliği korelasyonlar 0,18

ile 0,66 arasında değiştiği test edilmiştir. Helikopter ebeveynlik leği maddelerinin toplam korelasyonunun yeterli olmasıyla ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir.

3.5.3 Kendine Saygı leği

Kendine Saygı leği (KS), Bogenç (1994), tarafından geliştirilen lek (Bkz. Ek 4.) alışma grubundaki katılımcıların kendine saygı düzeyini belirlemek amacı ile geliştirilmiştir. Ölçek 5’li likert tipi bir ölçek olup bireylerin ölçmede yer alan her bir maddeye “Hiçbir zaman” (1), “Nadiren” (2), “Ara sıra” (3), “Sık sık” (4), “Her zaman” (5) şeklinde cevap verilen yanıt deseninden oluşmaktadır. Kendine Saygı leği 15’i düz (madde no: 1., 2., 5., 8., 9., 10., 11., 13., 14., 15.,16., 17., 18., 19., 20.,) 5’i ters madde (madde no: 3., 4., 6., 7., 12.,) olmak üzere toplamda 20 maddeden oluşmakta ve alınacak en yüksek puanın 100, en düşük puan ise 20 olarak belirlenmiştir. Belirtilen ters maddeler tersten puanlanmaktadır. Katılımcıların ölçekten aldığı yüksek puanların kendine saygı düzeylerinin yüksek olduğunu belirleyecektir. Ölçeğin yapı geçerliliğinin hesaplanması için uygulanan faktör analizi sonucunda varyansın %36.3 olduğu belirlenmiş olup Cronbach alfa güvenirlik katsayısının .81 olduğu bulunmuştur. Ölçeğin hesaplanan alfa sonucunda ölçeğinde yüksek bir iç tutarlılığı olduğu görülmektedir. Test tekrar test güvenirlik katsayısının ise $r=.84$ olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Güvenirlik katsayısının .84 olması da ölçeğin güvenirliğinin fazlasıyla yüksek olduğu söylenebilir.

3.5.4 Kişilerarası Bağımlılık leği (KB)

Kişilerarası Bağımlılık leği (KB) Ulusoy (2010), tarafından uyarlanmıştır. Ölçek “Duygusal Güven”, “Sosyal zgven Eksikliği” ve “Otonomi” alt boyutları olmak üzere toplamda üç alt boyuttan oluşmaktadır. Duygusal Güven alt boyutu (madde no: 2., 5., 6., 8., 11., 14., 15., 17., 20., 24., 26., 30., 32., 35., 36., 39., 41., 43) olmak üzere toplamda 18 maddeden oluşmaktadır. Sosyal Güven alt boyutu (madde

no: 4., 9., 12., 18., 21., 22., 27., 29., 33., 37., 40., 42) olmak üzere toplamda 12 maddeden oluşmaktadır. Otonomi alt boyutu (madde no: 1., 3., 7., 10., 13., 16., 19., 23., 25., 28., 31., 34., 38., 44) olmak üzere toplamda 14 maddeden oluşmaktadır. Kişilerarası bağımlılık ölçeğinde yer alan “Duygusal güven” alt boyutu bireyin tek bir kişi ile ilişkisinin düzeyini ve yoğunluğunu ölçmektedir. “Sosyal özgüven eksikliği” alt boyutu bireyin insanlarla olan bireysel ilişkisini ölçmektedir. “Otonomi” alt boyutu bireyin diğerlerinin değerlendirmelerini dikkate almadığını ölçmektedir.

Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği’nde (Bkz: Ek 3.) toplamda yer alan madde sayısı 44 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 4’lü likert tipinde bir ölçektir. Bireyler ölçmede yer alan her bir maddeye “Tamamen Uygun” (4), “Oldukça Uygun” (3), “Biraz Uygun” (2), “Hiç Uygun Değil” (1) şeklinde cevap verilen yanıt deseninden oluşmaktadır.

Yapılan güvenirlik çalışması sonucunda sosyal özgüven alt boyutu (SÖGE), Otonomi (OI), Duygusal Güven (DG) alt boyutları ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği’nden alınan Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayıları sırası ile .72, .76, .79, ve .75 olduğu saptanmıştır. Ölçekteki 9, 24 ve 44 numaralara sahip maddeler ters olarak hesaplanmaktadır. Ölçeğin zamana karşı güvenirliğini hesaplamak için test-tekrar test güvenirlik korelasyon kat sayısı “Sosyal Özgüven Eksikliği” alt boyutu .83, “Otonomi” alt boyutu .69, “Duygusal Güven” alt boyutu için .89 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin toplam puanının hesaplanması için test tekrar test korelasyon katsayısı .82 olarak bulunmuştur.

Yapı geçerliliğini ölçmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. En düşük faktör yükü .30 olarak bulunurken, en yüksek faktör yükünün .68 bulunmuştur. Faktör analizinin sonucunda Kaiser-Meyar-Olkin (KMO) değeri .81 bulunurken, Barlet testi sonucunun ise $\chi^2 = 4655,716$ (df= 946, $P < .000$) olduğu saptanmıştır. Yapılan analiz sonucunda Duygusal Güven alt boyutu, Otonomi alt boyutu ve Sosyal Özgüven alt

boyutu varyans yüzdeleri sırası ile 11.28, 9.68 ve 7.95'dir. Geçerlilik için yapılan diğer bir çalışma ise 91 ve 99 öğrenciden oluşan iki farklı örnekleme ölçüt bağıntılı geçerlilik çalışması yapılmıştır.

3.6 Veri Analizi

Yapılan çalışma kapsamında toplanan verilerin analizinde SPSS 25.0 analiz programı kullanılmıştır. Öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nin güvenirlik katsayıları yapılmış olup, alfa katsayıları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği için 0,773, Kendine Saygı Ölçeği 0,741 ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği için 0,743 tespit edilmiştir.

Araştırma dahilindeki üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik durumları bulgular bölümünde sunulmuş olup, öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'ne ait tanımlayıcı istatistikler gösterilmiştir.

Öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının normal dağılıma uyma durumu Kolmogorov-Smirnov testiyle incelenmiş ve normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Buna göre araştırmada nonparametrik test istatistikleri uygulanmıştır. Yapılan karşılaştırma testlerinde bağımsız değişkeninin iki gruptan oluşması durumunda Mann-Whitney U testi, üç ve daha fazla sayıda gruptan oluşması durumunda Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiler Spearman testiyle incelenmiştir.

Bölüm 4

BULGULAR

Bu bölümün amacı, araştırmanın amacına uygun olarak belirlenmiş araştırma sorularının sonuçlarını ilgili ölçekler kullanılarak istatistik yöntemlerle sunmaktır.

4.1 Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn, Kendine Saygı ve Kişilerarası Bağımlılık Düzeylerine İlişkin Bulgular

Bu kısımda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin ölçeklerden almış oldukları puanlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. İstatistiklerden elde edilen bulgular Tablo 4.1’de yer verilmiştir.

Tablo 4.1. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanları

	N	$\bar{x}$	S	Min	Max
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	280	41,46	8,28	15	74
Kendine Saygı Ölçeği	280	71,18	6,85	57	85
Duygusal Güven	280	48,14	7,44	27	67
Sosyal özgüven eksikliği	280	24,56	3,04	18	32
Otonomi	280	36,95	6,46	23	53

Tablo 4.1.’de araştırmaya dahil olan öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarına ilişkin betimsel istatistikler verilmiştir.

Tablo 4.1. incelendiğinde, öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden ortalama $41,46 \pm 8,28$ puana sahip oldukları belirlenmiştir. Bu ölçekten alınmış en düşük puanın 15, en üst puanın 74 olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları en düşük puan 57, en yüksek puan 85 bulunmuş olup, ortalama $71,18 \pm 6,85$ puan aldıkları tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında alınan öğrencilerin Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven alt boyutundan ortalama $48,14 \pm 7,44$ puan, sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan ortalama $24,56 \pm 3,04$ puan ve otonomi alt boyutundan ortalama $36,95 \pm 6,46$ puan aldıkları saptanmıştır.

4.2 Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu, Kendine Saygı ve Kişilerarası Bağımlılık Düzeylerinin Cinsiyet, Yaş, Sınıf Düzeyi, Kardeş Sayısı, Anne-Baba Birliktelik Durumu, Anne-Baba Eğitim Durumu, Anne-Baba Mesleği ve Hanenin Toplam Gelir Düzeyleri Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Bu kısımda Üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, kardeş sayısı, anne-baba birliktelik durumu, anne-baba eğitim durumu, anne-baba mesleği ve hanenin toplam gelir düzeyleri değişkenlerine göre karşılaştırılmasına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. İlgili Bulgular Tablo 4.2, Tablo 4.3, Tablo 4.4, Tablo 4.5, Tablo 4.6, Tablo 4.7, Tablo 4.8, Tablo 4.9, Tablo 4.10, Tablo 4.11'de yer verilmiştir.

Tablo 4.2. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	M	SO	Z	P
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Kadın	196	41,39	8,49	42,00	139,10	-0,442	0,659
	Erkek	84	41,64	7,81	41,00	143,76		
Kendine Saygı Ölçeği	Kadın	196	71,65	6,96	73,00	147,98	-2,364	0,018*
	Erkek	84	70,07	6,51	71,00	123,05		
Duygusal Güven	Kadın	196	48,77	7,20	47,00	146,46	-1,884	0,060
	Erkek	84	46,67	7,82	46,00	126,60		
Sosyal özgüven eksikliği	Kadın	196	24,69	2,92	25,00	144,77	-1,353	0,176
	Erkek	84	24,24	3,29	24,00	130,55		
Otonomi	Kadın	196	37,32	6,56	37,00	144,40	-1,232	0,218
	Erkek	84	36,10	6,17	36,50	131,40		

Tablo 4.2.’de üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının cinsiyete göre karşılaştırılması bağlamında “Mann-Whitney U testi” sonuçları yer almaktadır.

Araştırma kapsamında olan üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenlerine göre helikopter ebeveyn tutumu ölçeği puanları istatistiksel bağlamda incelenmiş, puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır. Her iki cinsiyetin helikopter ebeveyn tutumu ölçeğinden almış oldukları puanların benzerlik gösterdiği saptanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Kendine Saygı Ölçeği’nden almış olduğu puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş, puanlar arasında anlamlı bir fark bulunduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Kadın öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği’nden aldıkları puanlar erkek öğrencilere göre daha yüksek saptanmıştır.

Araştırma kapsamına dahil edilen bireylerin cinsiyetine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven, sosyal özgüven eksikliği ve otonomi boyutlarından elde edilen puanların istatistiksel olarak bir anlamlılık göstermediği saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.3. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının yaş grubuna göre karşılaştırılması

	Yaş	N	$\bar{x}$	S	M	SO	X^2	p	Fark
Helikopter	18-20 ¹	86	42,53	6,35	42,00	149,36	13,391	0,004*	1-2
Ebeveyn	21-23 ²	126	41,41	7,58	42,00	141,79			1-3
Tutumu	24-26 ³	52	42,19	10,98	43,00	144,46			1-4
Ölçeği	27 ve üstü ⁴	16	33,75	9,32	32,00	69,88			
Kendine	18-20	86	71,26	7,06	72,00	141,90	6,023	0,110	
Saygı	21-23	126	71,79	6,90	74,00	147,61			
Ölçeği	24-26	52	69,35	5,89	68,50	116,62			
	27 ve üstü	16	71,88	7,80	74,00	154,63			
Duygusal	18-20	86	49,45	7,75	46,00	150,18	5,809	0,121	
Güven	21-23	126	48,50	6,38	47,00	144,76			
	24-26	52	45,83	8,40	45,50	120,86			
	27 ve üstü	16	45,75	8,64	46,00	118,75			
Sosyal	18-20	86	24,91	2,82	25,00	150,03	2,963	0,397	
özgüven	21-23	126	24,57	2,94	24,00	139,29			
eksikliği	24-26	52	23,85	3,46	23,50	126,08			
	27 ve üstü	16	24,88	3,36	25,00	145,63			
Otonomi	18-20 ¹	86	36,44	6,30	36,00	132,92	24,707	0,000*	1-3
	21-23 ²	126	38,62	6,26	39,00	162,48			2-3
	24-26 ³	52	33,35	4,90	34,50	97,77			4-3
	27 ve üstü ⁴	16	38,25	8,42	36,00	147,00			

Tablo 4.3.'te araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği”, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanları yaş değişkenine göre “Kruskal-Wallis H” ile incelenmiş ve ilişkin bulgular sunulmuştur.

Öğrencilerin yaş grubuna göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar istatistiksel bağlam içerisinde incelenmiş ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). 27 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar diğer yaş gruplarındaki öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin yaş grubuna göre Kendine Saygı Ölçeği’nden aldıkları puanlar istatistiksel bağlam içerisinde incelenmiş ve anlamlı düzeyde bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Yaş gruplarına göre Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar benzerdir.

Öğrencilerin yaş grubuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan duygusal güven ve sosyal özgüven eksikliği boyutlarından almış oldukları puanlar istatistiksel bağlam içerisinde anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Üniversite öğrencilerin yaş grubuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde bulunan otonomi boyutundan almış olduğu puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). 24-26 yaş grubundaki öğrencilerin Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar diğer yaş gruplarındaki öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.4. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının kardeş sayısına göre karşılaştırılması

	Kardeş sayısı	n	$\bar{x}$	S	M	SO	X^2	p	Fark
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Tek çocuk	14	37,86	8,22	37,00	96,36	5,266	0,261	
	Bir kardeş	68	41,88	6,51	42,00	145,26			
	İki kardeş	84	40,76	7,58	41,00	137,07			
	Üç kardeş	48	42,96	10,29	42,50	150,08			
	Dört ve üzeri	66	41,61	9,05	40,00	142,35			
Kendine Saygı Ölçeği	Tek çocuk ¹	14	70,43	6,17	71,00	128,36	12,685	0,013*	2-4
	Bir kardeş ²	68	72,50	5,48	73,00	153,88			3-4
	İki kardeş ³	84	71,40	6,53	73,00	142,50			5-4
	Üç kardeş ⁴	48	67,96	8,07	66,50	105,38			
	Dört ve üzeri ⁵	66	72,03	7,15	74,00	152,29			
Duygusal Güven	Tek çocuk ¹	14	49,21	10,03	52,00	145,32	16,833	0,002*	2-4
	Bir kardeş ²	68	47,56	5,24	46,00	134,51			3-4
	İki kardeş ³	84	46,56	6,72	46,00	122,52			5-4
	Üç kardeş ⁴	48	52,46	8,99	56,00	181,31			
	Dört ve üzeri ⁵	66	47,38	7,41	47,50	138,85			
Sosyal özgüven eksikliği	Tek çocuk	14	24,86	1,70	25,00	152,36	1,950	0,745	
	Bir kardeş	68	24,74	2,81	24,50	144,15			
	İki kardeş	84	24,60	3,16	25,00	143,69			
	Üç kardeş	48	24,71	3,02	24,50	142,17			
	Dört ve üzeri	66	24,15	3,36	24,00	128,95			
Otonomi	Tek çocuk ¹	14	36,00	6,25	36,00	129,79	21,329	0,000*	2-3
	Bir kardeş ²	68	38,32	6,61	37,00	153,38			5-3
	İki kardeş ³	84	34,33	6,09	35,00	110,43			
	Üç kardeş ⁴	48	36,79	5,43	37,00	139,96			
	Dört ve üzeri ⁵	66	39,18	6,41	38,00	168,17			

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının

kardeş sayısına göre karşılaştırılmasında kullanılan “Kruskal-Wallis H” testi sonuçları Tablo 4.4.’de yer verilmiştir.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin kardeş sayısına göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği aldıkları puanlar istatistiksel bağlamda incelenmiş ve anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Kardeş sayısına göre öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği puanlar benzer bulunmuştur.

Öğrencilerin kardeş sayısına göre Kendine Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Üç kardeşi olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği’nden aldıkları puanlar bir, iki ve dört kardeşi olanlara göre düşüktür.

Öğrencilerin kardeş sayısına göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan duygusal güven ve otonomi alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farkların olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Üç kardeşi olan öğrencilerin duygusal güven almış oldukları puanlar bir, iki ve dört kardeşi olanlara göre düşüktür. İki kardeşi olan öğretmenlerin otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar bir kardeşi olan ve dört ve üzeri sayıda kardeşi olanlara göre daha düşüktür. Öğrencilerin kardeş sayısına göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.5. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının sınıfına göre karşılaştırılması

	Sınıf	N	$\bar{x}$	S	M	SO	Z	P
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Birinci sınıf	56	42,14	9,40	41,00	149,29		
	İkinci sınıf	224	41,29	7,99	42,00	138,30	-0,909	0,363
Kendine Saygı Ölçeği	Birinci sınıf	56	69,54	7,16	69,00	120,04		
	İkinci sınıf	224	71,59	6,73	73,00	145,62	-2,117	0,034*
Duygusal Güven	Birinci sınıf	56	48,54	8,22	46,00	139,94		
	İkinci sınıf	224	48,04	7,25	47,00	140,64	-0,058	0,954
Sosyal özgüven eksikliği	Birinci sınıf	56	24,82	3,00	25,00	150,04		
	İkinci sınıf	224	24,49	3,05	24,00	138,12	-0,990	0,322
Otonomi	Birinci sınıf	56	33,50	5,97	32,50	96,93		
	İkinci sınıf	224	37,81	6,29	37,00	151,39	-4,509	0,000*

Tablo 4.5.'de araştırma kapsamına alınan öğrencilerin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği”, “Kendine Saygı Ölçeği” ve “Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” puanlarının sınıfına göre karşılaştırılmasında kullanılan “Mann-Whitney U testi” sonuçları yer almaktadır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflarına göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden almış oldukları puanlar istatistiksel bağlam içerisinde incelenmiş ve anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıflarına göre Kendine Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlam içerisinde anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). İkinci sınıfta öğrenim görmekte öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar daha yüksek saptanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim görmüş oldukları sınıflarına göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde bulunan duygusal güven ve sosyal özgüven eksikliği boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir fark olmadığı, otonomi boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). İkinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin otonomi boyutundan almış oldukları puanlar daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.6. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının anne-baba birliktelik durumuna göre karşılaştırılması

	Anne-baba birliktelik	N	$\bar{x}$	s	M	SO	X²	p
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Birlikte	224	41,65	8,40	41,00	142,40	5,080	0,079
	Ayrı	42	41,90	6,77	42,00	146,07		
	Biri vefat etti	14	37,14	9,71	32,00	93,36		
Kendine Saygı Ölçeği	Birlikte	224	71,02	6,69	72,00	137,77	2,332	0,312
	Ayrı	42	71,24	7,45	74,00	145,02		
	Biri vefat etti	14	73,57	7,68	75,00	170,64		
Duygusal Güven	Birlikte	224	47,89	7,52	46,50	138,34	5,311	0,070
	Ayrı	42	48,31	7,69	46,00	135,89		
	Biri vefat etti	14	51,57	4,16	52,00	188,89		
Sosyal özgüven eksikliği	Birlikte	224	24,55	3,29	24,50	140,11	0,027	0,987
	Ayrı	42	24,57	1,31	25,00	142,17		
	Biri vefat etti	14	24,57	2,65	25,00	141,79		
Otonomi	Birlikte	224	36,76	6,30	37,00	138,40	0,942	0,624
	Ayrı	42	38,00	7,16	37,00	151,60		
	Biri vefat etti	14	36,86	6,98	37,00	140,79		

Tablo 4.6.’da araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının anne-baba birliktelik durumuna göre karşılaştırılmasında kullanılan “Kruskal-Wallis H testi” sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4.6. incelendiğinde araştırma kapsamına alınan öğrencilerin “anne-baba birliktelik” durumuna göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği’nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 4.7. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının anne eğitim durumuna göre karşılaştırılması

	Anne eğitim durumu	n	$\bar{x}$	s	M	SO	X ²	p	Fark
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Bir okul bitirmemiş ¹	30	39,47	8,61	38,00	121,43	13,341	0,010*	3-4
	İlkokul ²	66	41,82	7,85	42,00	142,11			3-5
	Ortaokul ³	22	35,36	9,06	37,00	91,50			
	Lise ⁴	100	42,06	7,84	42,00	144,28			
	Lisans ve üzeri ⁵	62	43,26	8,07	45,00	159,31			
Kendine Saygı Ölçeği	Bir okul bitirmemiş ¹	30	72,33	5,88	74,00	152,57	11,758	0,019*	1-5
	İlkokul ²	66	72,45	6,66	74,00	152,35			2-5
	Ortaokul ³	22	72,73	8,11	77,00	164,59			3-5
	Lise ⁴	100	71,20	6,69	72,00	141,44			
	Lisans ve üzeri ⁵	62	68,68	6,81	69,00	111,98			
Duygusal Güven	Bir okul bitirmemiş	30	46,70	6,43	47,00	132,10	4,199	0,380	
	İlkokul	66	47,83	8,10	47,00	139,02			
	Ortaokul	22	44,86	5,41	46,00	111,09			
	Lise	100	48,69	6,60	46,50	146,97			
	Lisans ve üzeri	62	49,44	8,70	47,00	146,15			
Sosyal özgüven eksikliği	Bir okul bitirmemiş	30	25,00	3,68	25,00	151,50	3,099	0,541	
	İlkokul	66	24,73	3,28	25,00	145,77			
	Ortaokul	22	23,91	3,28	23,00	127,14			
	Lise	100	24,30	2,80	24,50	132,00			
	Lisans ve üzeri	62	24,81	2,72	25,00	148,02			
Otonomi	Bir okul bitirmemiş ¹	30	39,33	7,13	39,00	167,77	13,304	0,010*	1-5
	İlkokul ²	66	37,67	5,87	38,00	153,47			3-5
	Ortaokul ³	22	39,09	6,92	39,00	165,59			
	Lise ⁴	100	36,36	7,07	36,50	132,66			
	Lisans ve üzeri ⁵	62	35,23	4,84	35,00	117,24			

Tablo 4.7.'de araştırmaya dahil edilen üniversite öğrencilerin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” puanlarının anne eğitim durumuna göre karşılaştırılması doğrultusunda “Kruskal-Wallis H” testi sonuçları yer almaktadır.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Annesi ortaokuldan mezun olan üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar annesi lise mezunu ve lisans ve üzeri mezunu olan öğrencilere göre düşük bulunmuştur.

Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin anne eğitim durumuna göre Kendine Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Annesi lisans ve lisans üstü düzeyde eğitim alan üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar annesi bir okul bitirmemiş, ilkokul ve ortaokul mezunu olanlara göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin annesinin eğitim durumuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan duygusal güven ve sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Üniversite öğrencilerinin annesinin eğitim durumuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan otonomi boyutundan almış oldukları puanlar istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Annesi lisans ve üzeri mezunu olanların otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar, bir okul bitirmemiş ve ortaokul mezunu olanlara göre düşük bulunmuştur.

Tablo 4.8. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının baba eğitim durumuna göre karşılaştırılması

	Baba eğitim durumu	n	$\bar{x}$	s	M	SO	X ²	p	Fark
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Bir okul bitirmemiş ¹	10	32,40	8,55	32,00	61,90	32,084	0,000*	1-2
	İlkokul ²	66	41,70	7,32	42,00	143,11			1-3
	Ortaokul ³	42	39,33	8,91	39,00	122,21			1-4
	Lise ⁴	62	39,45	6,44	38,00	114,21			1-5
	Lisans ve üzeri ⁵	100	44,36	8,47	45,00	170,62			
Kendine Saygı Ölçeği	Bir okul bitirmemiş ¹	10	75,00	6,57	78,00	193,10	16,094	0,003*	1-5
	İlkokul ²	66	72,55	5,83	74,00	156,47			
	Ortaokul ³	42	70,48	7,23	71,00	128,45			
	Lise ⁴	62	72,32	7,47	73,00	155,63			
	Lisans ve üzeri ⁵	100	69,48	6,59	70,50	120,38			
Duygusal Güven	Bir okul bitirmemiş ¹	10	46,80	5,75	49,00	136,80	9,681	0,046*	3-5
	İlkokul ²	66	47,23	7,34	46,00	133,82			
	Ortaokul ³	42	45,17	6,98	44,50	109,77			
	Lise ⁴	62	48,76	6,31	47,50	147,88			
	Lisans ve üzeri ⁵	100	49,74	8,10	49,00	153,61			
Sosyal özgüven eksikliği	Bir okul bitirmemiş ¹	10	24,60	2,95	26,00	146,10	10,434	0,034*	2-4
	İlkokul ²	66	25,55	2,99	25,00	166,02			
	Ortaokul ³	42	24,33	3,51	24,00	135,79			
	Lise ⁴	62	23,97	3,17	24,00	121,60			
	Lisans ve üzeri ⁵	100	24,36	2,66	25,00	136,80			
Otonomi	Bir okul bitirmemiş ¹	10	43,80	8,63	47,00	209,50	22,578	0,000*	1-2
	İlkokul ²	66	38,94	6,09	39,00	168,35			1-3
	Ortaokul ³	42	37,48	7,07	37,00	145,88			1-4
	Lise ⁴	62	35,77	5,57	36,00	126,18			1-5
	Lisans ve üzeri ⁵	100	35,46	5,99	35,50	121,84			

Tablo 4.8.'de araştırma kapsamına alınan öğrencilerin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği”, “Kendine Saygı Ölçeği” ve “Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” puanlarının baba eğitim durumu doğrultusunda incelenmesi “Kruskal-Wallis H” testi ile yapılmış ve ilgili bulgular sunulmuştur.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel bağlamda anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği”nden almış oldukları puanlar diğer öğrencilerin puanlarına göre düşük bulunduğu saptanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen üniversite öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre kendine saygı ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar, lisans ve üzeri düzeyde eğitim almış olan öğrencilere göre yüksek olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya alınan üniversite öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği’nde bulunan duygusal güven, sosyal özgüven eksikliği ve otonomi aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farkların olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Babası ortaokul mezunu olanların duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar, lisans ve üzeri mezunu olanlara göre düşük olduğu tespit edilmiştir. Babaları ilkokul mezunu olanların sosyal özgüven eksikliği boyutundan almış oldukları puanlar, lisans ve üzeri mezunu olanlara göre yüksek bulunmuştur. Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin otonomi boyutundan almış oldukları puanlar diğer öğrencilere göre yüksek bulunmuştur.

Tablo 4.9. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının annesinin mesleğine göre karşılaştırılması

	Anne meslek	n	$\bar{x}$	S	M	SO	X ²	p	Fark
Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Kamu görevlisi	60	43,10	9,29	42,00	150,43	2,422	0,659	
	Özel sektör çalışanı	20	40,00	8,37	39,00	126,00			
	Serbest meslek	10	39,60	6,55	40,00	119,50			
	Ev hanımı	182	41,15	8,03	42,00	139,46			
	Emekli	8	42,25	7,42	43,50	152,25			
Kendine Saygı Ölçeği	Kamu görevlisi ¹	60	68,37	7,32	68,00	110,77	12,860	0,012*	1-2
	Özel sektör çalışanı ²	20	73,40	6,96	77,00	171,10			
	Serbest meslek ³	10	70,20	7,04	71,00	129,50			
	Ev hanımı ⁴	182	71,95	6,51	73,00	148,01			
	Emekli ⁵	8	70,50	5,58	70,50	130,00			
Duygusal Güven	Kamu görevlisi ¹	60	47,45	8,40	46,00	126,11	21,333	0,000*	1-2
	Özel sektör çalışanı ²	20	53,00	4,59	53,00	200,90			1-5
	Serbest meslek ³	10	52,30	5,44	56,00	189,05			2-4
	Ev hanımı ⁴	182	47,39	7,20	47,00	133,64			5-4
	Emekli ⁵	8	53,00	6,23	53,00	192,88			
Sosyal özgüven eksikliği	Kamu görevlisi	60	24,40	2,62	25,00	137,07	5,425	0,246	
	Özel sektör çalışanı	20	25,50	2,48	26,00	169,10			
	Serbest meslek	10	26,40	3,86	25,00	178,50			
	Ev hanımı	182	24,40	3,20	24,00	136,15			
	Emekli	8	24,75	0,89	24,50	146,25			
Otonomi	Kamu görevlisi ¹	60	36,33	6,30	35,50	128,90	13,929	0,008*	2-3
	Özel sektör çalışanı ²	20	33,40	5,66	30,50	94,20			2-5
	Serbest meslek ³	10	40,60	5,44	40,00	186,10			
	Ev hanımı ⁴	182	37,16	6,48	37,00	144,96			
	Emekli ⁵	8	41,00	6,19	39,50	184,75			

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının annesinin mesleğine göre karşılaştırılmasına ilişkin “Kruskal-Wallis H” testi sonuçları Tablo 4.9.’da verilmiştir.

Öğrencilerin annesinin mesleğine göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı düzeyde fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin annesinin mesleğine göre Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Annesi kamu görevlisi olan üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar, annesi özel sektör çalışanı olanlara göre düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin annesinin mesleğine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan duygusal güven ve otonomi alt boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Annesi kamu görevlisi ve ev hanımı olan üniversite öğrencilerinin duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar, özel sektör çalışanı ve emekli olanlardan düşüktür. Annesi özel sektör çalışanı olanların otonomi puanları, annesi serbest meslek sahibi ve emekli olanlara göre daha düşüktür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin annesinin mesleğine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde bulunan sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$).

Tablo 4.10. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının babasının mesleğine göre karşılaştırılması

	Baba meslek	n	$\bar{x}$	s	M	SO	X ²	p	Fark
Helikopter	Kamu görevlisi ¹	54	44,74	9,83	45,00	169,54	14,970	0,002*	1-4
Ebeveyn	Özel sektör çalışanı ²	88	40,16	8,30	40,00	131,73			
Tutumu	Serbest meslek ³	90	42,02	6,44	42,00	147,32			
Ölçeği	Emekli ⁴	48	39,13	8,37	37,00	111,13			
Kendine	Kamu görevlisi ¹	54	68,96	7,04	71,00	115,39	19,062	0,000*	1-3
Saygı	Özel sektör çalışanı ²	88	70,50	6,62	71,00	132,07			
Ölçeği	Serbest meslek ³	90	73,60	6,68	75,00	169,94			
	Emekli ⁴	48	70,38	6,25	72,00	129,00			
Duygusal	Kamu görevlisi	54	49,50	9,06	46,00	149,32	4,506	0,212	
Güven	Özel sektör çalışanı	88	47,94	6,52	47,00	141,20			
	Serbest meslek	90	46,81	7,32	46,00	127,15			
	Emekli	48	49,46	6,99	50,00	154,32			
Sosyal	Kamu görevlisi ¹	54	23,70	2,52	23,00	117,72	13,882	0,003*	1-2
özgüven	Özel sektör çalışanı ²	88	25,45	2,81	25,50	164,73			
eksikliği	Serbest meslek ³	90	24,18	3,34	25,00	129,77			
	Emekli ⁴	48	24,58	3,04	24,00	141,83			
Otonomi	Kamu görevlisi ¹	54	34,63	6,44	34,00	110,65	13,638	0,003*	1-3
	Özel sektör çalışanı ²	88	37,14	5,62	36,00	141,18			
	Serbest meslek ³	90	38,53	6,83	38,00	161,28			
	Emekli ⁴	48	36,25	6,51	37,00	133,88			

Tablo 4.10.'da araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının babasının mesleğine göre karşılaştırılmasına dair yapılan “Kruskal-Wallis H” testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Öğrencilerin babasının mesleğine göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği’nden almış oldukları puanlar istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı düzeyde farkın olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Babası kamu görevlisi olanların

Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar, emekli olanlara göre daha yüksek saptanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen üniversite öğrencilerinin babasının mesleğine göre Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Babası kamu görevlisi olan üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar, serbest meslek sahibi olanlara göre düşük olduğu saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin babasının mesleğine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde yer alan duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). Üniversite öğrencilerinin babasının mesleğine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'ndeki sosyal özgüven eksikliği ve otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Babası kamu görevlisi olan öğrencilerin sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan aldıkları puanlar, babası özel sektör çalışanı olanlara göre düşük bulunmuştur. Babası kamu görevlisi olan öğrencilerin otonomi puanları, babası serbest meslek sahibi olanlara göre düşüktür.

Tablo 4.11. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının aile aylık gelirine göre karşılaştırılması

	Aylık gelir	n	$\bar{x}$	S	M	SO	X^2	p	Fark
Helikopter	5.000 TL ve altı	122	40,07	7,88	41,00	128,35	4,931	0,085	
Ebeveyn	5001-9.999 TL	106	42,60	7,25	41,00	150,92			
Tutumu Ölçeği	10.000 TL ve üzeri	52	42,42	10,55	44,50	147,77			
Kendine	5.000 TL ve altı ¹	122	72,84	6,08	74,00	158,89	11,231	0,004*	1-2
Saygı	5001-9.999 TL ²	106	69,87	7,19	71,00	125,31			1-3
Ölçeği	10.000 TL ve üzeri ³	52	69,96	7,16	70,50	128,31			
Duygusal	5.000 TL ve altı ¹	122	46,37	6,90	46,00	124,36	10,737	0,005*	1-2
Güven	5001-9.999 TL ²	106	49,81	6,54	48,00	159,53			
	10.000 TL ve üzeri ³	52	48,88	9,37	46,00	139,58			
Sosyal	5.000 TL ve altı ¹	122	24,31	3,09	24,00	134,34	12,364	0,002*	2-3
özgüven	5001-9.999 TL ²	106	25,32	3,16	26,00	160,22			
eksikliği	10.000 TL ve üzeri ³	52	23,58	2,23	23,00	114,77			
	5.000 TL ve altı ¹	122	39,10	6,58	39,00	166,47	25,290	0,000*	1-2
Otonomi	5001-9.999 TL ²	106	34,57	5,87	35,00	112,67			
	10.000 TL ve üzeri ³	52	36,77	5,60	35,50	136,31			

Tablo 4.11.'de araştırmaya alınan öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanlarının aile aylık gelirine göre karşılaştırılmasına ilişkin “Kruskal-Wallis H” testi sonuçlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Üniversite öğrencilerinin aile aylık hane gelirine göre Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği’nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

Üniversite öğrencilerinin aile aylık hane gelirine göre Kendine Saygı Ölçeği’nden almış oldukları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup, anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Aylık hane geliri 5.000 TL ve altında olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği’nden aldıkları puanlar diğerlerine göre yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya alınan üniversite öğrencilerinin aile aylık hane gelirine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven, sosyal özgüven eksikliği ve otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Aile aylık hane geliri 5.000 TL ve altında olanların duygusal güven puanları 10.000 TL ve üzerinde olanlar yüksek, otonomi puanları ise düşük bulunmuştur. Aile aylık hane geliri 10.000 TL ve üzerinde olanların sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan aldıkları puanlar 5001-9.999 TL olanlara göre düşüktür.

4.3 Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu, Kendine Saygı ve Kişilerarası Bağımlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Bu kısımda üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiye dair bulgulara yer verilmiştir. İlgili bulgulara Tablo 4.12’de yer verilmiştir.

Tablo 4.12. Üniversite Öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği puanları arasındaki korelasyonlar

		Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği	Kendine Saygı Ölçeği	Duygusal Güven	Sosyal özgüven eksikliği	Otonomi
Helikopter	r	1	-0,088	0,281	0,082	-0,052
Ebeveyn	p	.	0,143	0,000*	0,173	0,386
Tutumu Ölçeği	N		280	280	280	280
Kendine	r		1	0,093	-0,048	0,359
Saygı	p		.	0,121	0,420	0,000*
Ölçeği	N			280	280	280
Duygusal	r			1	0,375	0,049
Güven	p			.	0,000*	0,417
	N				280	280
Sosyal	r				1	0,088
özgüven	p				.	0,143
eksikliği	N					280
	r					1
Otonomi	p					.
	N					

Tablo 4.12.'de öğrencilerin “Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği”, “Kendine Saygı Ölçeği” ve “Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” puanları arasında korelasyonların incelenmiş olup “Spearman testi” sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırmaya alınan üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği’nden almış oldukları puanlar ile duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı, pozitif yönlü ve düşük kuvvetli bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Bu bağlamda öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arttıkça, duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar da artmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin “Kendine Saygı Ölçeği’nden aldıkları puanlar ile otonomi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Bu korelasyon pozitif yönlü ve orta kuvvette olup, öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar arttıkça, otonomi puanları da artış göstermektedir.

Bölüm 5

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın amacına uygun bulgu sonuçları bölümü, ilgili alan yazın taranarak tartışma bölümü ve araştırma sonuçlarına ilişkin öneriler bölümü yer almaktadır.

5.1 Tartışma

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin cinsiyetleri ve algıladıkları helikopter ebeveyn düzeyleri karşılaştırılmış, erkek ve kadın grupların arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Taymaz (2019)'un yaptığı çalışmada da bu araştırmanın bulgularını destekler nitelikte benzer bir sonuç elde edilmiş, cinsiyet ve helikopter ebeveyn ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Okray (2016) yaptığı çalışmada, 1 ve 2. sınıf üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri ve algıladıkları helikopter ebeveyn tutum puanları arasındaki puanlar karşılaştırılmış, erkek öğrencilerin ebeveynlerin kız öğrencilerin ebeveynlerine göre daha çok helikopter tutum sergilediği tespit edilmiştir. Okray (2016) yaptığı çalışmada bu çalışmanın bulgularından farklı bir bulgu elde ettiği görülmektedir. Her iki çalışmanın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılması ve farklı bulgulara ulaşılmasının nedeni ise öğrencilerin üniversiteye gelmeden önce yaşadıkları bölgelerin bilinmemesi ve bölgelerin kültürel farklılığından kaynaklanabileceği söylenebilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin cinsiyetleri ile kendine saygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Arıcak

(2005)'in yaptığı çalışmada da bu çalışmanın bulgularına benzer bir sonuca ulaşılmış üniversite öğrencilerin kız öğrencilerine göre benlik saygı puanları erkeklerin puanlarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya alınan üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre algıladıkları “Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği” ve tüm alt boyutlarından almış oldukları puanlar istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Arslan (2017) yaptığı çalışmada ise üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre algıladıkları kişiler arası bağımlılık ölçeği puanlarının anlamlı düzeyde olduğunu ve kadınların erkeklere göre kişiler arası bağımlılık puanlarının daha yüksek olduğunu saptamıştır. Her iki çalışmada da cinsiyete göre kişiler arası bağımlılık puanları karşılaştırılsa da farklı sonuçlar elde edilmiştir. Bu farklılığın sebebi ise toplumumuzda erkek ve kadınlara yüklenen farklı cinsiyet rolleri olabilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaşları ve algıladıkları helikopter ebeveyn tutum puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. 27 yaş ve üstü öğrencilerin algıladıkları helikopter ebeveyn tutumu diğer yaş gruplarına göre daha düşük bulunmuştur. Bradley- Geist ve Olson-Buchanan (2014) yaptığı çalışmada da bu çalışmanın bulgularına benzer bir sonuç elde etmiş, küçük kardeşlerin büyük kardeşlere göre ebeveynler tarafından aşırı ilgi gördüklerini saptanmıştır.

Araştırma kapsamına üniversite öğrencilerinin yaşlarına göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği puanları ve Kişiler arası bağımlılık duygusal alt güven ve sosyal özgüven eksikliği boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Turan (2010) ve Eker (2021) yaptığı çalışmalarda bu çalışmanın bulgularına benzer bir sonuç elde edilmiş öğrencilerin benlik saygı düzeylerinin yaşa göre farklılaşmadığı saptanmıştır. Karagülle (2018)'in

yaptığı çalışma bu çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermekte, yaş ve kişiler arası bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin kardeş sayısı, sınıf düzeyi, anne baba birliktelik durumu, anne mesleği ve aylık gelirlerine göre algıladıkları helikopter ebeveyn tutum puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Taymaz (2019) yaptığı çalışmada bu çalışmanın sonuçlarına benzer bir sonuçlar elde etmiş, ailedeki birey sayısı, anne baba durumu, anne mesleği ve aylık gelir durumu ve helikopter ebeveyn puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin anne baba eğitim durumları ve baba mesleklerine göre algıladıkları helikopter ebeveyn tutumları arasında anlamlı farkın olduğu tespit edilmiştir. Annesi ortaokul mezunu olan üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden aldıkları puanlar annesi lise mezunu ve lisans ve üzeri mezunu olan öğrencilere göre düşük tespit edilmiştir. Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar diğer öğrencilere göre düşük bulunmuştur. Kaya, Özaslan ve Genç (2012) yaptıkları çalışmada bu çalışmanın sonuçlarından farklı bir sonuç elde etmiş, yüksek eğitim düzeyine sahip anne babaların diğer ebeveynlere göre daha demokratik bir tutum sergilediklerini belirlemiştir. Literatürde eğitim düzeyi yüksek olan ebeveynlerin helikopter ebeveyn düzeylerinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Çalışmadaki bu bulgunun literatürler çelişmesi, bu çalışmanın pandemi döneminde yapılması ve yeterince sağlıklı veri toplama sürecinin gerçekleşmemesi olarak gösterebilir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin anne baba birliktelik durumları ve kendine saygı düzeyi puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilirken, “kardeş

sayısı”, “sınıf düzeyi”, “anne-baba eğitim durumu”, “anne-baba mesleği” ve “aile aylık gelire” göre anlamlı bir fark saptanmamıştır. Özyürek (2016) yaptığı çalışmada bu çalışmadan farklı bir bulgu elde edilmiş öğrencilerin benlik saygıları ile aile yapıları durumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu durumun sebebi aile yapılarının ve buna karşı bireylerle geliştirdikleri ilişkilerin aileden aileye değişmesi olabilir. Sevindik (2007) yaptığı çalışmada bu çalışmanın sonuçlarına benzer bir sonuç bulmuş benlik saygısı düzeyi ile sınıf düzeyi ve anne eğitim durumu arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Dilek (2007) yaptığı araştırmada bu çalışmanın bulgularına benzer bir sonuç elde etmiş, baba eğitim durumu ve kardeş sayısı ile benlik saygısı düzeyi puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmiştir. Aynacı (2020) yaptığı çalışmada da bu çalışmaya benzer bulgulara ulaşılmış, gelir düzeyi ve benlik saygısı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin anne baba birliktelik durumları ile kişiler arası bağımlılık puanları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Fakat kardeş sayıları, sınıf düzeyleri ve anne eğitim düzeylerinin kişiler arası bağımlılık ölçeğinin alt boyutlarından otonomiye göre istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin algılara göre baba eğitim durumu ve gelir düzeyi ile Kişiler arası Bağımlılık puanları arasındaki farkın istatistiksel bağlamda anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anne mesleğine göre duygusal güven ve otonomi alt boyutlarıyla bir anlamlı fark saptanırken, baba mesleği ile sosyal özgüven ve otonomi alt boyutları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır. Arslan (2017) yapmış olduğu çalışmada bu çalışmanın bulgularına uygun olarak anne baba birliktelik durumları ile kişiler arası bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark tespit etmemiştir. Arslan (2017) yaptığı çalışmada bu çalışmanın bulgularından farklı olarak, aile gelir düzeyi, anne baba eğitim durumu ve kardeş sayısı ile kişiler arası

bağımlılık puanları arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun sebepleri, örneklem grubundaki bireylerin ailelerinin nasıl bir kökenden geldiğinin ve yaşayış tarzlarının bilinmemesi ve bu bağlamda herhangi bir farklılığın ortaya çıkmaması olarak gösterilebilir. Karagülle (2018) yaptığı çalışmada anne ve baba mesleği ile kişiler arası bağımlılık puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamış ve bu çalışmanın bulgularıyla benzer bir sonuç elde edilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar ile duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı, pozitif yönlü bir ilişki belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arttıkça, duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlarında arttığı tespit edilmiştir. Literatürde helikopter ebeveyn tutumunun olumsuz etkilerine daha çok rastlansa da çalışmalarında olumlu bulgulara ulaşmış araştırmacılarda mevcuttur. Lipka (2007)'nin yaptığı çalışmada helikopter ebeveyn tutumlarının çocukların gelişimlerine olumlu yansıdığı bulgusuna ulaşılmıştır. Howe ve Straus (2007)'nin yaptığı çalışmada helikopter ebeveyn tutumunu sergileyen ailelerin çocuklarıyla samimi ve duygusal anlamda yakın ilişkiler kurduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra helikopter ebeveyn tutumlarıyla ulaşılan olumsuz sonuçlar ise şu şekildedir. Erkan (2019)'un yaptığı çalışmada bu çalışmanın bulgularından farklı bir sonuç elde edilmiş, helikopter ebeveyn tutumu puanlarının arttıkça bireylerin başkalarına güvenme duygusu puanlarının düştüğü görülmüştür. Yaşın ve Demir (2020) yaptığı çalışmada ise helikopter ebeveyn tutumlarının bireylerin gelişimlerini desteklemediği ve onları başkalarına bağımlı birer birey haline dönüştürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanları ile otonomi puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arttıkça otonomi alt boyutundan almış oldukları puanlarında arttığı tespit edilmiştir. Aydoğan (2016) yaptığı çalışmada bu bulgularına benzer bir sonuç bulunmuş, daha otonom özellikler sergileyen bireylerin benlik saygılarının yüksek olduğunu belirtilmiştir. Bir başka çalışmada ilişki bağımlılığı gösteren bireylerin düşük benlik saygısı gösterdiği saptanmıştır (Rijavec, 1993 aktaran Mukba, 2013).

5.2 Sonuç

Üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden ortalama 41,46 puana sahip oldukları, bu ölçekten alınmış olan en alt puanın 15, en üst puanın ise 74 olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları en alt puan 57, en üst puan 85 bulunmuş olup, ortalama 71,18 puan aldıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven alt boyutundan ortalama 48,14 puan, sosyal özgüven eksikliği boyutundan ortalama 24,56 puana sahip oldukları ve otonomi boyutundan ortalama 36,95 puan aldıkları saptanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu puanları arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Kadın ve erkek üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği puanları benzer bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyetine göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın

olduğu tespit edilmiştir. Kadın üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetine göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven, sosyal özgüven eksikliği ve otonomi boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş grubuna göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. 27 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar diğer yaş gruplarında olan öğrencilere göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin yaş grubuna göre Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı düzeyde bir fark olmadığı belirlenmiştir. Yaş gruplarına göre Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar benzerdir.

Üniversite öğrencilerinin yaş grubuna göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven ve sosyal özgüven eksikliği boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yaş grubuna göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan otonomi boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. 24-26 yaş grubundaki öğrencilerin Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan otonomi boyutundan almış oldukları puanlar diğer yaş gruplarında bulunan öğrencilere göre düşük olduğu belirlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin kardeş sayısına göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği puanları arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin kardeş sayısına göre Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında farkın olduğu tespit edilmiştir. Üç kardeşi olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar bir, iki ve dört kardeşi olanlara göre düşüktür.

Üniversite öğrencilerin kardeş sayısına göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde yer alan duygusal güven ve otonomi boyutlarından almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı farkların olduğu tespit edilmiştir. Üç kardeşi olan öğrencilerin duygusal güven almış oldukları puanlar bir, iki ve dört kardeşi olanlara göre düşüktür. İki kardeşi olan öğretmenlerin otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar bir kardeşi olan ve dört ve üzeri sayıda kardeşi olanlara göre daha düşüktür. Öğrencilerin kardeş sayısına göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan sosyal özgüven eksikliği boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin öğrenim görmüş oldukları sınıflarına göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasındaki farkın istatistiksel bağlamda anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin öğrenim görmüş oldukları sınıflarına göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. İkinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar daha yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin öğrenim görmüş oldukları sınıflarına göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven ve sosyal özgüven eksikliği boyutlarından almış oldukları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı farkın olmadığı, otonomi boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. İkinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar daha yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin anne-baba birliktelik durumuna göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı farkların olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Annesi ortaokul mezunu olan üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar annesi lise mezunu ve lisans ve üzeri mezunu olan öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin anne eğitim durumuna göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasında farkın istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Annesi lisans ve lisans üstü düzeyde eğitim alan üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar annesi bir okul bitirmemiş, ilkokul ve ortaokul mezunu olanlara göre daha düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin annesinin eğitim durumuna göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven ve sosyal özgüven eksikliği boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir farkın

olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin annesinin eğitim durumuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde yer alan otonomi boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda incelenmiş olup anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Annesi lisans ve lisans üstü mezunu olanların otonomi boyutundan almış oldukları puanlar, bir okul bitirmemiş ve ortaokul mezunu olanlara göre düşük bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar diğer öğrencilere göre düşük bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar, babası lisans ve lisans üzeri düzeyde eğitim almış üniversite öğrencilerine göre yüksek tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin baba eğitim durumuna göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven, sosyal özgüven eksikliği ve otonomi almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı farkların olduğu tespit edilmiştir. Babası ortaokul mezunu olan üniversite öğrencilerinin duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar, lisans ve üzeri mezunu olanlara göre daha olduğu tespit edilmiştir. Babası ilkokul mezunu olanların sosyal özgüven eksikliği boyutundan almış oldukları puanlar, babası lisans ve üzeri mezunu olanlara göre yüksek bulunmuştur. Babası bir okul bitirmemiş olan öğrencilerin otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar diğer öğrencilere göre yüksek bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin annesinin mesleğine göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin annesinin mesleğine göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel bağlamda anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Annesi kamu görevlisi olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar, annesi özel sektör çalışanı olanlara göre düşük bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin annesinin mesleğine göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven ve otonomi boyutlarından almış oldukları puanlar arasındaki farkın istatistiksel bağlamda anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Annesi kamu görevlisi ve ev hanımı olan öğrencilerin duygusal güven alt boyutundan aldıkları puanlar, annesi özel sektör çalışanı ve emekli olanlardan düşüktür. Annesi özel sektör çalışanı olanların otonomi puanları, annesi serbest meslek sahibi ve emekli olanlara göre daha düşüktür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin annesinin mesleğine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde bulunan sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark yoktur.

Üniversite öğrencilerinin babasının mesleğine göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı düzeyde farkın olduğu tespit edilmiştir. Babası kamu görevlisi olanların Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar, babası emekli olanlara göre yüksek olduğu saptanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin babasının mesleğine göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel bağlamda anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Babası kamu görevlisi olan öğrencilerin Kendine

Saygı Ölçeğinden almış oldukları puanlar, babası serbest meslek sahibi olanlara göre düşük bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin babasının mesleğine göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği'nde bulunan duygusal güven boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin babasının mesleğine göre Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğindeki sosyal özgüven eksikliği ve otonomi boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Babası kamu görevlisi olan üniversite öğrencilerin sosyal özgüven eksikliği boyutundan almış oldukları puanlar, babası özel sektör çalışanı olanlara göre düşük bulunmuştur. Babası kamu görevlisi olan öğrencilerin otonomi puanları, babası serbest meslek sahibi olanlara göre düşüktür.

Üniversite öğrencilerinin aile aylık gelirin'e göre algıladıkları Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin aile aylık gelirin'e göre algıladıkları Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Aylık hane geliri 5.000 TL ve altında olan öğrencilerin Kendine Saygı Ölçeğinden aldıkları puanlar diğerlerine göre yüksektir.

Üniversite öğrencilerinin aile aylık gelirin'e göre algıladıkları Kişilerarası Bağımlılık Ölçeğinde bulunan duygusal güven, sosyal özgüven eksikliği ve otonomi alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Aylık hane geliri 5.000 TL ve altında olanların duygusal güven puanları 10.000 TL ve üzerinde olanlar yüksek, otonomi puanları ise düşük

bulunmuştur. Aylık hane geliri 10.000 TL ve üzerinde olanların sosyal özgüven eksikliği alt boyutundan aldıkları puanlar 5001-9.999 TL olanlara göre düşüktür.

Üniversite öğrencilerinin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar ile duygusal güven alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük kuvvetli bir korelasyon bulunduğu belirlenmiştir. Buna göre öğrencilerin Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeğinden aldıkları puanlar arttıkça, duygusal güven boyutundan almış oldukları puanların da arttığı tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeği'nden almış oldukları puanlar ile otonomi puanları arasında istatistiksel bağlamda anlamlı bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Bu korelasyon pozitif yönlü ve orta kuvvette olup, üniversite öğrencilerinin Kendine Saygı Ölçeği'nden aldıkları puanlar arttıkça, otonomi puanları da artmaktadır.

5.3 Öneriler

Bu kısımda ileride yapılabilecek araştırmalara yönelik öneriler ve uygulamaya yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.3.1 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Bu araştırmayla KKTC'nin Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde eğitimini sürdüren 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinin helikopter ebeveyn algıları belirlenmiş ve bireylerin bağımlı kişilik ve benlik saygılarıyla ilişkilendirilmiştir. KKTC'de helikopter ebeveynlik çalışmalarının oldukça yetersiz sayıda olduğu görülmektedir. Literatürde son dönemde popüler olmaya başlayan ebeveyn ve birey ilişkisini birçok yönden ele alarak birçok sorunun çözümünde katkı sunan bu çalışmaların KKTC'de artırılması önerilebilir.
- Yapılan araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin algıladıkları helikopter ebeveyn tutum düzeylerine daha farklı değişkenler ve örneklem grubu (kaldığı yer, yaşamış olduğu çevrenin koşullar vb.) dahil edilerek yeni çalışmalarla literatür desteklenebilir.
- Bu araştırma KKTC'nin Gazimağusa ilçesi Doğu Akdeniz Üniversitesi 1 ve 2. Sınıf üniversite öğrencileri ile yürütülmüştür. Gelecekte helikopter ebeveyn ile ilgili yapılacak çalışmalarda daha büyük gruplara ulaşarak istatistik olarak daha genç sonuçlara ulaşılabilir. Ayrıca yapılan çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Daha sonra yapılacak çalışmalara da nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılarak bu konuda daha derinlemesine bir çalışma yapılması önerilebilir.

5.3.2 Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin algıladıkları helikopter ebeveyn tutumlarının arttıkça bağımlı kişilik alt boyutlarından duygusal güven boyutu puanlarının da arttığı saptanmıştır. Bu bağlamda helikopter ebeveynlik tutumunun bireylerin duygusal güvenlerini olumsuz etkilediği söylenebilir. Helikopter ebeveynler çocuklarına karşı sergilediği tutumları hafifleterek onların özerk birer birey olmalarına izin vermeli, onlara fırsat sunmalı ve duygusal güvenlerine olumlu yönde katkı sağlamalıdır. Bu bağlamda ebeveynlerin PDR biriminden destek almaları ve RAM servisleri ebeveyn tutumları ve etkilerine ilişkin bilinçlendirme çalışmaları yapması farkındalık sağlayacağı düşünülmektedir.
- Helikopter ebeveyn tutuma sahip ebeveynlere yönelik düzenli oturum ve seminerler düzenlenerek ebeveyn-birey arasındaki ilişkiyi sağlıklı hale getirerek güçlendirme sağlanmalı ve onların toplum içerisinde duygusal anlamda sağlıklı birer birey olmalarına zemin hazırlamaları önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Abrhiem T. H. (2014). *The Role of Parenting Styles in Psychosocial Development of Adolescents*. B Int J Bus Manag 3, 47-52.
- Akça, K. Z (2012). *Genç yetişkinlikte algılanan anne-baba tutumlarının, kendini toplama gücü ve benlik saygısı arasındaki ilişki*, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi. İstanbul.
- Akın, A. (2009). *Algılanan anne-baba tutumlarının öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları üzerine etkisi (Bursa ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Akkuş, Z. (2015). *Psikolojik dayanıklılığın özgüven ve anne-baba tutumları ile ilişkisi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Aktan, A. E. (2021). *Sınırdaki kişilik bozukluğuna eşlik eden kişilik bozukluğu gruplarına göre bağlanma, empati ve benlik saygısının karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Doğu Üniversitesi, İstanbul.
- Aktaş, S. (2011). *9. Sınıfta Anne Baba Tutumları Ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Amerikan Psikiyatri Birliği (APA). (2013). *Ruhsal Bozuklukların Tanısal Ve Sayımsal Elkitabı (DSM-5), Tanı Ölçütleri Başvuru Elkitabı'ndan (5. Basım)*. (E.Köroğlu, Çev.). Ankara: Hekimler Yayın Birliği.

Arabaci, I. B. (2017). *Investigation Faculty of Education Students' Cyberloafing Behaviors in Terms of Various Variables*. Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET, 16(1), 72-82.

Arıcak, O. (2005). *Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı*. Psikoloji Çalışmaları, 25, 19-30.

Arıcak, T. (2000). *Üniversite Öğrencilerinde Saldırganlık, Benlik Saygısı ve Denetim Odağı İlişkisi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Arlı, M. ve Nazik, H. (2001). *Bilimsel araştırmaya giriş*. Ankara: Gazi Kitabevi

Arslan, R. (2017). *Algılanan ebeveynlik biçimleri, erken dönem uyumsuz şemalar ve kişiler arası bağımlılık eğilimi arasındaki ilişkiler: Şema terapi modeli çerçevesinde bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Avcı, S. Ç., Şatır, D. G. (2020). *Yeni Bir Kavram: Helikopter Ebeveynlik*. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 3(2), 163-168.

Aydoğan, Ö.S. (2016). *Üniversite öğrencilerinin kişilerarası bağımlılık, benlik saygısı ve aidiyet ihtiyaçları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksel Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi. İstanbul.

Aynacı, C. (2020). *Lise öğrencilerinde anne baba-ergen ilişkilerinin benlik saygısı ve davranış problemlerine etkisinin okul sosyal hizmeti bağlamında incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- Balcı, B. (2018). *Lise Öğrencilerinde Algılanan Anne Baba Tutumunun Beden Algısı Üzerindeki Etkisinde Biriciklik Algısının Aracılık Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edilmiştir. (Tez No: 525330)
- Batool, S. S. (2020). *Academic achievement: Interplay of positive parenting, selfesteem, and academic procrastination*. Australian Journal of Psychology, 72(2), 174-187.
- Baumrind, D. (2005). *Patterns of parental authority and adolescent autonomy*. New directions for child and adolescent development, 2005(108), 61-69.
- Bayat, S., & Şengül, N. K. Kişilik Bozuklukları. <http://bilka.org.tr/tr/11/kisilik-bozukluklari.html>. Erişim Tarihi: 05.07.2021.
- Bayat, S., ve Şengül, N. K. Kişilik Bozuklukları. <http://bilka.org.tr/> adresinden elde edildi. Erişim Tarihi: 29.11.2020.
- Bee, H. L., Boyd, D. R. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi*. (Çev. O. Gündüz) Kaknüs Yayınları.
- Berk, L. E., Dönmez, A., Onur, B. (2013). *Çocuk Gelişimi*. İmge Kitabevi: Ankara.
- Biçkur, B. (2015). *Üniversite sınavına girecek öğrencilerin sınav kaygısı, benlik saygısı ve anne baba tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Bogenç, A. (2005). Kendine Saygı Ölçeği. *Rehberlik ve Psikolojik Danışmada Kullanılan Ölçme Araçları ve Programlar Dizisi*, 1, 143-151.

Bornstein, R. F. (2001). *Dependent Personality*. The Disorders. 169-176.

Bornstein, R. F. (2012). *Illuminating a Neglected Clinical Issue: Societal Costs of Interpersonal Dependency and Dependent Personality Disorder*. Journal Of Clinical Psychology, 68(7), 766-781.

Bradley-Geist, J. C., & Olson-Buchanan, J. B. (2014). Helicopter parents: An examination of the correlates of over-parenting of college students. *Education+ Training*.

Bristow, J. (2014). *The double bind of parenting culture: Helicopter parents and cotton wool kids*. In Parenting culture studies (pp. 200-215). Palgrave Macmillan, London.

Burger, J. M. (2006). *Kişilik*. (İ.D.E Sarioğlu Çev.). İstanbul: Kaktüs Yayınları.

Cline, F., ve Fay J. (2006). Parenting with Love and Logic: *Teaching Children Responsibility*, 1-229.

Collins, W. A., Steinberg, L. (2008). *Adolescent development in interpersonal context*. *Child and Adolescent Development: An Advanced Course*, 551-590.

Cüceloğlu, D. (2006). *“İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları”*, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Cüceloğlu, D. (2016). *İçimizdeki çocuk (50. Baskı)*. Remzi Kitabevi: İstanbul.

Darlow, V., Norvilitis, J. M., & Schuetze, P. (2017). *The relationship between helicopter parenting and adjustment to college*. Journal of Child and Family Studies, 26(8), 2291-2298.

Darlow, V., Norvilitis, J. M., & Schuetze, P. (2017). *The relationship between helicopter parenting and adjustment to college*. Journal of Child and Family Studies, 26(8), 2291-2298.

Demir, N. (2011). *Birey, toplum, bilim: Sosyoloji temel kavramlar* (5. Baskı). Turhan Kitabevi: Ankara.

Dilek, H. (2007). *Farklı eğitim programlarına devam eden lise 2. Sınıf öğrencilerinin benlik saygısı ile anne babalarının benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Dilek, H., Aksoy, A. (2013). *Ergenlerin benlik saygısı le anne-babalarının benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(3), 95-109.

Doksat, M.K. (2008). *Kişilik bozuklukları. Türkiye’de Sık Karşılaşılan Psikiyatrik Hastalıklar Sempozyumu: Mart 2008 – İstanbul*.

Eker, E. (2021). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlığın sosyal kaygı, sosyal beceri ve öz-saygı (benlik saygısı) açısından incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Ekşi, A. (1990). *Çocuk, genç, ana babalar*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.

- Erkan, E. (2019). *Bağımlı kişilik özellikleri ile ebeveyn duygusal erişilebilirliği ve helikopter ebeveyn tutumu ilişkisinde kişilerarası ilişki boyutlarının aracı rolü*, Yüksek Lisans Tezi, Başken Üniversitesi. Ankara.
- Ertuna, E. (2016). *The Turkish Translation, And Reliability, Validity Study Of Helicopter Parenting Instrument*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Near East University Graduate School Of Social Sciences Applied (Clinical) Psychology Master's Programme, Nicosia.
- Farley J. P., Kim-Spoon J. (2014). *The development of adolescent self-regulation: reviewing the role of parent, peer, friend, and romantic relationships*. Journal of Adolescence, 37(4), 433-440.
- Fischer, J. L., Forthun, L. F., Pidcock, B. W., & Dowd, D. A. (2007). *Parent relationships, emotion regulation, psychosocial maturity and college student alcohol use problems*. Journal of Youth and Adolescence, 36(7), 912.
- Fischer, J. L., Forthun, L. F., Pidcock, B. W., & Dowd, D. A. (2007). *Parent relationships, emotion regulation, psychosocial maturity and college student alcohol use problems*. Journal of Youth and Adolescence, 36(7), 912.
- Geçtan, E. (1992). *Çağdaş Yaşam Ve Normal Dışı Davranışlar*. Remzi Kitabevi. 8. Basım. İstanbul
- Gerçek, E. (2020). *Üniversite öğrencilerinin mükemmeliyetçilik benlik saygısı ve duygusal zeka yetenekleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi. Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.

- Gürler, A. (2017). *Ergenlerde anne baba tutumları ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Başakşehir Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Haims, J. (2017). *Bir Yetişkin Yaratmak (D, Kayıhan, Çev.)* İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları: İstanbul.
- Halil, E. Barış, Ş., Demir, İ. (2020). *Ergenlerde Helikopter Ebeveyn Tutumu, Şişirilmiş Benlik: Duygusal Özerklik, Sosyal Kaygı Değişkenlerinin Aracı Etkisi*. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18(Armağan Sayısı), 83-100.
- Hesse, C., Alan, C. M., Stephanie, S. (2017). *Parent-child affection and helicopter parenting: Exploring the concept of excessive affection*. Western Journal of Communication, 84(4), 457-474.
- Howe, N., Strauss, W. (2007). *Helicopter parents in the workplace*. Syndicated Research Project, Genera, 1-16.
- Huitt, W. (2004). *Self-concept and self-esteem*. Educational psychology interactive, 1, 1-5.
- İbrahim, K. (2006). *Toplumsal bir kurum olarak ailenin işlevleri*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 10(36), 381-404.
- Kantrowitz B., Tyre P. (2006). *The fine art of letting go*. Erişim Tarihi: 7.07.2021.

- Karagülle, İ. (2018). *Üniversite öğrencilerinde kişilerarası bağımlılık, kimlik yönelimleri ve depresyon*, Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (26. Baskı)*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, O.E. (2020). *Üniversite öğrencilerinde anne baba tutumu, depresyon ve benlik saygısı ilişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversite. İstanbul.
- Koçyiğit, M. (2014). *Cinsiyete ve Ait Olma Düzeyine Göre Üniversite Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Tutumları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ankara.
- Kouros C. D., Pruitt M. M., Ekas N. V., Kiriaki R., Sunderland M. (2017). *Helicopter parenting, autonomy support, and college students' mental health and well-being: The moderating role of sex and ethnicity*. Journal of Child and Family Studies. 26(3), 939–949.
- Kozak, D.E. (2019). *The relationships between balanced integration differentiation model with well-being and dependent personality disorder characteristics mediated by interpersonal problems and attachment*, Master Thesis, Bahçeşehir University. İstanbul.
- Köknel, Ö. (1989). *Genel ve Klinik Psikiyatri*. Nobel Tıp Kitabevi. İstanbul.

Köroğlu, E. ve Bayraktar, S. (2010). *Kişilik Bozuklukları*. Ankara: HYB Yayıncılık.

Kwon, K. A., Yoo, G., & Bingham, G. E. (2016). *Helicopter parenting in emerging adulthood: Support or barrier for Korean college students' psychological adjustment?*. Journal of Child and Family Studies, 25(1), 136-145.

Lemoyne, T. ve Buchanan, T. (2011). *Does "Hovering" Matter? Helicopter Parenting and Its Effect on Well-Being*. Sociological Spectrum, 399-418.

Lipka, S. (2007). *Helicopter Parents Help Students, Survey Finds*. Chronicle of Higher Education, 54(11).

Locke, J. Y., Campbell, M. A., & Kavanagh, D. (2012). *Can a parent do too much for their child? An examination by parenting professionals of the concept of overparenting*. Journal of Psychologists and Counsellors in Schools, 22(2), 249-265.

Lofti, S., Meydan, S., Erbaş, K. (2020). *Üniversite öğrencilerinde algılanan helikopter anne tutumunun benlik saygısı ve problemlere karşı olumsuz tutuma etkisinin incelenmesi*. Archives of Health Science and Research, 7(3), 231-7.

Loose, C., Graaf, P., & Zarbock, G. (Eds.). (2013). *Schematherapie mit Kindern und Jugendlichen: Mit Online-Materialien*. Beltz. Çeviren: Nihan Azizlerli, Yağız Yürüker, İdem Güliz Şan, Öykü Koç ve Zeynep Karabuda. Ankara: Psikonet Yayıncılık.

- Loose, C., Graaf, P., Zarbock, G. (Eds.). (2013). *Schematherapie mit Kindern und Jugendlichen: Mit Online-Materialien*. Beltz. Çeviren: Nihan Azizlerli, Yağız Yürüker, İdem Güliz Şan, Öykü Koç ve Zeynep Karabuda. Ankara: Psikonet Yayıncılık.
- Love, H., May, R. W., Cui, M., & Fincham, F. D. (2020). *Helicopter parenting, self-control, and school burnout among emerging adults*. Journal of Child and Family Studies, 29(2), 327-337.
- MacArthur, J. D., ve MacArthur, C. T. (2004). *"Self-esteem"*. San Francisco, CA: Research Network on Socioeconomic Status and Health.
- Odenweller, K. G., Booth-Butterfield, M., & Weber, K. (2014). *Investigating helicopter parenting, family environments, and relational outcomes for millennials*. Communication Studies, 65(4), 407-425.
- Okay, Z. (2016). *Helicopter parenting and related issues: Psychological well being, basic psychological needs and depression on university students*. Current Research in Education, 2(3), 165-173.
- Özgüven, E. İ (2001). *Ailede iletişim ve yaşam*. İstanbul: Pdrem Yayınları.
- Özkan, İ. (1994). *Benlik Saygısını Etkileyen Etkenler*. Düşünen Adam, 7(3): 4-9.
- Öztürk, O. M. ve Uluşahin, A. (2015). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları (13.basım)*. Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.

- Özyürek A, Tezel-Şahin F. (2017). *Anne-Baba Olmak ve Anne-Babaların Çocuk Yetiştirme Tutumları. In: Anne Baba Eğitimi.* Güler-Yıldız T. (Edt.). Pegem Akademi, Ankara.
- Padilla-Walker, L. M., Nelson, L. J., (2012). *Black Hawk Down?: Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood.* Journal of Adolescence, 35(5), 1177-1190.
- Pişkin, M. (1999). “Özsaygıyı Geliştirme Eğitimi”, İlköğretimde Rehberlik, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Plummer, D. (2011). *Helping adolescents and adults to build self-esteem: A photocopiable resource book.* London: Jessica Kingsley Publishers.
- Rane, T. R., & McBride, B. A. (2000). *Identity theory as a guide to understanding fathers' involvement with their children.* Journal of Family Issues, 21(3), 347-366.
- Redmond, P. (2008). Helicopter’ parents and their role in graduate employability. Erişim Tarihi: 01.07.2021.
- Santrock, J. W. (2012). *Ergenlik.* Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Schiffrin, H. H., Liss, M., Miles-McLean, H., Geary, K. A., Erchull, M. J., & Tashner, T. (2014). *Helping or hovering? The effects of helicopter parenting on college students’ well-being.* Journal of child and family studies, 23(3), 548-557.

Schultz, D. P., Schultz, S. E. (2016). *Theories of personality*. Cengage Learning.

Schultz, D. P., Schulz S. E. (2007). *Modern Psikoloji ve Tarihi* (Çev, Y. Aslan).
İstanbul: Kaktüs Yayınları.

Segrin, C., Wosidlo, A., Givertz, M., Bauer, A., & Taylor Murphy, M. (2012). *The association between overparenting, parent-child communication, and entitlement and adaptive traits in adult children*. Family Relations, 61(2), 237-252.

Sevindik, T. (2007). Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ile öz-etkililik yeterlik arasındaki ilişki, *Education Sciences*, 2(2), 13-21.

Sezer, Ö. (2010). Ergenlerin Kendilik Algılarının Anne Baba Tutumları ve Bazı Faktörlerle İlişkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 1-19.

Simonelli, A., & Parolin, M. (2017). *Dependent personality disorder*. Encyclopedia of personality and individual differences [Internet]. Cham: Springer.

Somers, P., Settle J. (2010). *The helicopter parent: Research toward a typology*. Collage and University 86(1), 18.

Şahin, A. (2005). *Ergenlerde dindarlık-benlik saygısı ilişkisi*. 187-197.

Şahin, F.T., ve Kalburan N.C. (2009). Aile Eğitim Programları ve Etkililiği: Dünyada Neler Uygulanıyor? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(25), 1-12.

Şirin, S. (2019). *Yetişin Çocuklar*. İstanbul: Doğan Kitap.

Taner, A.E. (2019). *Beliren yetişkenlerin kendini sevmeye ile öz-yeterlik özelliklerinin çocukluk deneyimleri ve bazı değişkenlere göre incelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi. İstanbul.

Taymaz, H.A. (2019). *Ergenlerin algıladıkları helikopter ebeveyn tutumları ile yalnızlık düzeyinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.

Trautwein, U., Lüdtke, O., Köller, O., & Baumert, J. (2006). *Self-esteem, academic self-concept, and achievement: How the learning environment moderates the dynamics of self-concept*. *Journal of personality and social psychology*, 90(2), 334.

Tully G. (2017). *The relation of helicopter parenting to depressive symptomatology in emerging adults*. A Thesis: Submitted to the Graduate Faculty of the University of South Alabama, ProQuest Dissertations Publishing: 10275303.

Tunç, A., Tezer, E. (2006). *Çocuk yetiştirme stilleri ve benlik saygısı arasındaki ilişki*. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(25), 37-44.

Tunç, A., Esin, T. (2006). *The Relationship Between Parenting Style and SelfEsteem*.

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 25: 37-44.

Tunç, A., ve Tezer, E. (2016). Çocuk yetiştirme stilleri ve benlik saygısı arasındaki ilişki. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(25).

Turan, A. F. (2010). *Üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalarını yordamada yalnızlık, benlik saygısı, yaş, cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumunun rolü (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi)*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Toksöz, E. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin zorbalık eğilimleri ve aile tutumu arasındaki ilişki üzerine bir araştırma: Eskişehir ili örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Türk, A. (2020). *Algılanan helikopter ebeveyn tutumlarının kız ergenlerde duygusal yeme ve beden imgesinin yaşam niteliğine etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi. İstanbul.

Ulusoy, A. (Ed.) (2007). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Ulusoy, A. (Ed.) (2007). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Uysal Lapsekili, S. (2020). *Helikopter ebeveynlerin çocuklarının benlik algısı durumlarının kaygı düzeyleri üzerindeki etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi. İstanbul.
- Uzunel, A. (2016). *Anne baba tutumları ile mükemmeliyet Öz-Sunum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi Kocaeli İli Örneği*, (Yayımlanamamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ünüvar, A. (2003). *Çok Yönlü Algılanan Sosyal Desteğin 15-18 Yaş Arası Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisine ve Benlik Saygısına Etkisi*. (Yayımlanamamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Van Dyck, A. (2015). *What propels helicopter parents? Parents' motivation for over involvement in their children's higher education* (Doctoral dissertation, University of Saskatchewan).
- Van Ingen, D. J., Freiheit, S. R., Steinfeldt, J. A., Moore, L. L., Wimer, D. J., Knutt, A. D., Roberts, A. (2015). *Helicopter parenting: The effect of an overbearing caregiving style on peer attachment and self-efficacy*. Journal of College Counseling, 18(1), 7-20.
- Willoughby, B. J., Hersh, J. N., Padilla-Walker, L. M., & Nelson, L. J. (2015). *"Back off"! Helicopter parenting and a retreat from marriage among emerging adults*. Journal of Family Issues, 36(5), 669-692.

- Yaşın, O.Ç. (2018). *Helikopter ebeveyn sahibi Y kuşağının iş ve yaşam tatmini üzerine sosyolojik bir analizi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Yavuzer, H. (2007). *Çocuğu Tanımak ve Anlamak* (7. Baskı) İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yelboğa, A. (2006). *Investigation of the relationship between personality traits and work performance*. Is-Guc, The Journal of Industrial Relations & Human Resources, 8(2), 196-211.
- Yersel, Zeynep. (2019). *Çocuk ve Ergenlerde Anne-Baba Tutum ve Bağlanma Durumunun Algıladıkları Benlik Saygısı ve Çocukluk Çağı Narsisizmi İle İlişkisi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, H. (2019). *İyi ebeveyn, çocuğu için her zaman her şeyi yapan ebeveyn değildir: Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği (AHETÖ) geliştirme çalışması*. Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi, 3(1), 3-31.
- Yılmaz, H., Büyükcebeci, A. (2019). *Bazı pozitif psikoloji kavramları açısından helikopter ebeveyn tutumlarının sonuçları*. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 9(54), 707-744.
- Yörükoğlu, A. (2000). *Gençlik Çağı Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunları*, (12.bs.). İstanbul: Özgür Yayınları.

Yücel, Y. (2013). *Ortakokul öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarının, benlik saygısı ve öğrenilmiş çaresizlik ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Arel Üniversitesi, İstanbul.

Yücel, Y. (2013). *Ortaokul öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarının, benlik saygısı ve öğretilmiş çaresizlik ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yüksel, N., (2020). *Kişilik Bozuklukları. Ruhsal Hastalıklar*. Ankara: Hatiboğlu Yayıncılık

EKLER

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu

Değerli katılımcımız sizden alınan bilgilerin korunması amaçlandığından isminizin yazılmadan doldurulması beklenmektedir. Bu araştırma dışında vermiş olduğunuz bilgiler hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Katılımınız için teşekkür ederiz.

Cinsiyetiniz:.....

Yaşınız:.....

Bölüm:.....

Toplam kardeş sayınız?.....

Kaçıncı Sınıftasınız? 1() 2()

Anne-Baba Durumu: Birlikte () Ayrı () Anne vefat etti () Baba vefat etti ()

Annenizin Eğitim Durumu: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite()

Lisans Üstü ()

Babanızın Eğitim Durumu: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite()

Lisans Üstü ()

Annenizin Mesleği:

Babanızın Mesleği:

Evinizin Aylık Toplam Gelir Düzeyi:

Ek 2: Helikopter Ebeveyn Tutumu Ölçeği (HEÖ)

	Kesinlikle Katılmıyo rum	Katılmıyo rum	Kararsız m	Katılıyor m	Kesinlikle Katılıyor
1. Bütün önemli kararlarımı ebeveynlerim vermeye çalışır.					
2. Ebeveynlerim benimle aynı fikirde olmadıkları kararları almam konusunda beni vazgeçirirler.					
3. Ebeveynlerim benim için bazı işleri yapmazlarsa (ör. Çamaşır yıkama, odayı temizleme, doktordan randevu alma), bu işler hallolmaz					
4. Olumsuz bir deneyim yaşadığımda ebeveynlerim aşırı tepki gösterir.					
5. Ebeveynlerim fiziksel ya da duygusal travma yaşadığımı farketmedikçe hayatıma müdahale etmezler.					
6. Bazen ebeveynlerim projelerime benden daha fazla zaman ve enerji sarf ederler.					
7. Ebeveynlerim devreye girip beni güçlüklerden ‘kurtaramadığında’ kendilerini kötü bir ebeveyn olarak görürler					
8. Ebeveynlerim, ben kötü seçimler yaptığım zaman kendilerini kötü ebeveyn gibi hissederler.					
9. Ebeveynlerim, benim kişisel ilişkilerim hakkında görüşlerini dile getirirler.					
10. Ebeveynlerim sorunları benim için çözdüklerinde kendilerini iyi ebeveyn olarak görürler.					
11. Ebeveynlerim, benim günlük aktivitelerimi onlara haber vermem konusunda ısrar ederler.					
12. Bir yerlere gitmem gerektiğinde (ör. doktor randevuları, akademik toplantılar, banka, giysi mağzaları), ebeveynlerim bana eşlik ederler.					
13. Zor bir durum içerisine gireceğimde, ebeveynlerim her zaman bu durumu düzeltmeye çalışır.					
14. Ebeveynlerim risk almam ve güvenlik alanımın dışına çıkmam konusunda beni cesaretlendirir.					
15. Ebeveynlerim, beni güçlüklerden korumanın görevleri olduğunu düşünürler.					

Ek 3: Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği

Aşağıda bulunan ölçekte 44 tane madde yer almaktadır. Vereceğiniz size uygun ve içten yanıtlar araştırmanın sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde büyük önem taşımaktadır. Aşağıdaki ifadeleri okuyarak sizin davranış ve tutumlarınıza göre uygun olup olmadığını işaretleyiniz. Bu araştırma dışında vermiş olduğunuz bilgiler hiçbir yerde kullanılmayacak ve kişisel bir değerlendirme yapılmayacaktır. Sizden alınan bilgilerin korunması amaçlandığından isminizin yazılmadan doldurulması beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

	Tamamen Uygun	Oldukça Uygun	Biraz Uygun	Hiç Uygun Değil
1.Kendimle baş başa kalmayı tercih ederim.				
2.Yaptığım işin takdir edileceğini bildiğim zaman, elimden gelenin en iyisini yaparım.				
3.Hasta olduğum zaman, üstüme titrenilmesine tahammül edemem.				
4.Lider olmaktansa geri plandaki kişi olmayı tercih ederim.				
5.İnanıyorum ki; insanlar istedikleri takdirde benim için daha fazlasını yapabilirler.				
6.Çocukken ailemi memnun etmek benim için çok önemliydi.				
7.Kendimi iyi hissetmek için başkalarına ihtiyaç duymam.				
8.Önemsediğim biri tarafından beğenilmemek bana acı verir.				
9.Hayatta karşılaşacağım kişisel problemlerimin çoğuyla başa çıkmada kendime güvenirim.				
10.Yalnızca kendimi memnun etmek isterim.				
11.Yakın bir arkadaşımı kaybetme düşüncesi beni korkutur.				

12.Başkalarının fikirlerini çabuk kabul ederim.				
13.Başkasının yardımı olmadan kendi başımın çaresine bakabilirim.				
14.Özel bir arkadaşım olmazsa, kendimi yolumu kaybetmiş biri gibi hissederim.				
15.Yaptığım hatayı başkası fark ederse çok üzülürüm.				
16.İnsanların bana sempatik görünmeye çalışmalarından nefret ederim				
17.Başkalarından beklediğimi elde edemediğim zaman hemen moralim bozulur.				
18.Bir tartışmada kolay pes ederim.				
19.İnsanlardan çok fazla bir şey beklemem.				
20.Hayatımda benim için özel olan biri olmalı.				
21.Bir partiye (sosyal eğlence ortamı) gittiğim zaman, diğer insanlar tarafından beğenilirim.				
22.Kontrolün başka birinin elinde olduğunu bildiğim zaman kendimi daha iyi hissederim				
23.Hasta olduğum zaman, arkadaşlarımdan beni yalnız bırakmalarını tercih ederim.				
24.Beni, insanların iyi bir iş yaptığını söylemelerinden daha mutlu edecek başka bir şey yoktur				
25.Benim için önemli olan bir şeyi başarmak adına, başkalarının duygularını göz ardı etmeye hazırım.				
26.Beni diğer insanlardan üstün tutan birine ihtiyaç duyarım.				

27.Sosyal ortamlarda çok çekingen davranırım.				
28.Hiç kimseye ihtiyacım yok.				
29.Kendi kendime aldığım kararların çoğunda sorun yaşadım.				
30.Sevdiğim bir kişi beklediğim süre içinde gelmezse, aklıma en kötü olasılıklar gelir				
31. İşler ters gitse bile, arkadaşlarımdan yardım almadan var olan durumla baş edebilirim.				
32.Başkalarından beklentilerim çoktur.				
33.Tek başıma kendime kıyafet satın alamam				
34.Yalnız kalmayı tercih ederim.				
35.İnsanlardan umduğumu bulamıyorum.				
36.Bütün insanlar bana karşı gelse bile, yanımda sevdiğim kişi olduğu sürece yoluma devam edebilirim.				
37.İnsanlar tarafından hayal kırıklığına uğratılma riskini göze alamadığım için onlardan uzak dururum.				
38.Başkalarının benim hakkımdaki düşünceleri, benim duygularımı etkilemez.				
39.İnsanların çoğunun beni nasıl kolayca incittiklerinin farkında olmadıklarını düşünüyorum.				
40.Kendi kararlarıma çok güvenirim.				
41.Desteğine ve sevgisine çok ihtiyaç duyduğum insanları kaybetmekten her zaman çok korkarım.				
42. İyi bir liderde olması gereken özellikler bende yok.				

43. Sevdığım biri tarafından terk edilirse, kendimi çaresiz hissederim.				
44. Başkalarının ne söylediği beni rahatsız etmez.				

Ek 4: Kendine Saygı Ölçeği

Açıklama: Lütfen aşağıdaki her bir soruyu dikkatli şekilde okuyup sorulan soruyu size en uygun gelen seçeneği işaretleyerek cevaplayınız	Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara Sıra	Sık Sık	Her Zaman
1. Kişilik özelliklerinizden hoşnut musunuz?					
2. Bir işi yaparken son kararı kendiniz mi verirsiniz?					
3. Bir başarısızlığa uğradığınızda kendinizi her yönden değersiz bulur musunuz?					
4. İşe yaramaz ve acınacak biri olduğunuzu düşünüyor musunuz?					
5. Geçmişe baktığınızda övüneceğiniz işler yaptığınızı düşünüyor musunuz?					
6. Olduğunuz gibi görünmek sizi rahatsız eder mi?					
7. Başkalarına göre daha yetersiz olduğunuzu düşünür müsünüz?					
8. Başkaları size önem veriyor mu?					
9. Çevrenizde aranan bir insan mısınız?					
10. Ulaştığınız başarılar kendi yetenek ve çabalarınızın sonucu mudur?					
11. Kendinizden hoşnut musunuz?					
12. Bir konuda eleştiri aldığınızda kendinizi değersiz biri olarak görüyor musunuz?					
13. İlgi ve ihtiyaçlarınızın neler olduğunu bilip, bunları karşılayacak biçimde davranır mısınız?					
14. Bazı konularda başarısız olsanız da kendinizi değerli bulur musunuz?					
15. Üzerinize aldığınız işi başarı ile bitirebilir misiniz?					
16. Haksızlığa uğradığınızda mücadele eder misiniz?					
17. Toplantılarda söz alarak kendi görüşlerinizi ifade eder misiniz?					
18. Bir ortamda karar verilirken sizin önerilerinizin de dikkate alınmasına önem verir misiniz?					
19. Yeteneklerinize güvenir misiniz?					
20. Başkaları sizinle olmaktan zevk alır mı?					

Ek 5: Bilgilendirilmiş Katılımcı Onam Formu

Bu araştırmada amaç, helikopter ebeveyn tutumunun aşırı müdahaleci ve korumacı yaklaşımı bağımlı kişilik özelliklerini ve başkalarına karşı bağımlı olma ve özerk olamama bağlamında etkili olduğu düşünüldüğünden yapılması planlanan çalışmada üniversite öğrencilerinin algıladıkları helikopter ebeveyn düzeyleri ile bağımlı kişilik ve kendine saygı düzeyi faktörleri aralarındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamaktadır. Veri Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Doğu Akdeniz Üniversitesinde bulunan, araştırma için belirlenmiş fakültelerin 1. Ve 2. Sınıf öğrencilerinden toplanılacaktır. Verilerin toplanma süreci “Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği, Kendine Saygı Ölçeği ve Kişilerarası Bağımlılık Ölçeği” veri toplama araçları kullanılarak toplanacaktır. Bir diğer veri toplama sürecinde kullanılacak olan “Demografik Bilgi Formu” çalışma grubunun cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu, ekonomik durumu, okuduğu üniversite ve içinde bulunduğu ailenin genel durumu hakkında bilgilere cevap arayan görüşleri belirlemek için kullanılacaktır. Araştırmaya başlamadan rektörlükten ve ilgili fakültelerin dekanlıklarından onay alınacaktır. Araştırmanın ne zaman ve nerede uygulanacağı noktasında uygun koşulların oluşturulması için saptamalar yapılacaktır.

Araştırmanın uygulama süresi ortalama 10-15 dakikadır. Araştırmadan elde edilecek veriler yalnızca bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Araştırma gönüllülük ve gizlilik ilkeleri esas alınarak yapılacaktır. Gerekliği takdirde her iki araştırmacı ile iletişime geçebilirsiniz. Dilerseniz araştırmanın herhangi bir aşamasında araştırmaya katılmaktan vazgeçebilirsiniz.

Değerli vaktinizi ayırıp araştırmaya katıldığınız için teşekkürlerimizi sunarız.

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gülen UYGARER Öğretim Üyesi. Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Doğu Akdeniz Üniversitesi.

Email: gulen.uygarer@emu.edu.tr

Tel: 0(392) 630 1009

Araştırmacı: Derya Döner Yüksek Lisans Öğrencisi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Doğu Akdeniz Üniversitesi.

E-Mail: deryadoner25@gmail.com

Tel: 0533 871 42 15

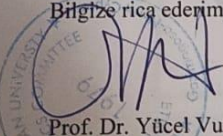
Bilgilendirilmiş Katılımcı Onam Formu'nu okuyup anladığımı ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ettiğimi beyan ederim.

Ad:

Soyad:

İmza:

Ek 6: Etik Kurul İzni

 Doğu Akdeniz Üniversitesi "Erdem, Bilgi, Gelişim"	Eastern Mediterranean University "Virtue, Knowledge, Advancement"	99628, Gazimağusa, KUZEY KIBRIS / Famagusta, North Cyprus, via Mersin-10 TURKEY Tel: (+90) 392 630 1995 Faks/Fax: (+90) 392 630 2919 E-mail: bayek@emu.edu.tr
Etik Kurulu / Ethics Committee		
Sayı: ETK00-2020-0228		13.11.2020
Konu: Etik Kurulu'na Başvurunuz Hk.		
Sayın Derya Döner Eğitim Fakültesi.		
Eğitim Etik Alt Kurulu'nun 10.11.2020 tarih ve 2020/79 sayılı toplantısında incelenerek uygun bulunan, Yrd. Doç. Dr. Gülen Uygarer danışmanlığında yürüttüğünüz " Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Helikopter Ebeveyn Düzeyleri ile Bağımlı Kişilik ve Kendine Saygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi " adlı Yüksek Lisans tez çalışmanız, Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından onaylanmıştır.		
 Prof. Dr. Yücel Vural Etik Kurulu Başkanı		
YV/ns.		

Ek 7: Anket İzinleri

←

📁

🗑️

✉️

⋮

←

📁

🗑️

✉️

⋮

Ölçek

Gelen Kutusu

☆

D

Derya Döner

Alicılar: abogenc

←

⋮

Sayın, Ayşe Atlas Hocam öncelikle merhabalar. Ben, Derya Döner. KKTC'de yer alan Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde (DAÜ) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında tezli yüksek lisans programında eğitim görmekteyim. Üniversite öğrencilerinin kişilerarası bağımlılık, helikopter ebeveyn tutumu ve kendine saygı düzeyi faktörlerini incelemek kapsamında bir araştırma yapmak istiyorum. Bu yolda bana yardımcı olan tez danışmanım ise Doç. Dr. Gülen Uygarer'dir. Geliştirmiş olduğunuz Kendine Saygı Ölçeği'ni (KSÖ) öğrencilerin kendine saygı düzeyini ölçmek amacıyla araştırmamda kullanmak isterim. Sizde müsadeniz olur ve uygun görürseniz ölçeğinizi izninizle kullanmak isterim. Saygılarımla ve sevgilerimle...

Atlas Ayşe BOGENÇ

Alicılar: ben

←

⋮

Derya merhaba, Kendine saygı ölçeğini kullanabilirsin.. Kolay gelsin

D

Derya Deniz

Alicılar: emineertuna2008

←

⋮

Merhabalar Doğu Akdeniz Üniversitesi Pdr alanında yüksek lisans eğitimi görmekteyim. Araştırmam için geliştirmiş olduğunuz helikopter ebeveynlik ölçeğinize ihtiyacım var, sizin içinde uygun mudur ? Şimdiden teşekkür ederim, sevgilerimle...

E

emine ertuna

Alicılar: ben

←

⋮

Selamlar.. Tabiki kullanabilirsiniz. Ben teşekkür ederim. İyi çalışmalar, kolaylıklar dilerim.

←

📁

🗑️

✉️

⋮

←

📁

🗑️

✉️

⋮

Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği (KBÖ)

Gelen Kutusu

☆

D

Derya Döner

Alicılar: yagmur.ulusoy

←

⋮

Sayın, Yağmur Ulusoy Hocam öncelikle merhabalar. Ben, Derya Döner. KKTC'de yer alan Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde (DAÜ) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında tezli yüksek lisans programında eğitim görmekteyim. Üniversite öğrencilerinin kişilerarası bağımlılık, helikopter ebeveyn tutumu ve kendine saygı düzeyi faktörlerini incelemek kapsamında bir araştırma yapmak istiyorum. Bu yolda bana yardımcı olan tez danışmanım ise Doç. Dr. Gülen Uygarer'dir. Geliştirmiş olduğunuz Kişiler Arası Bağımlılık Ölçeği'ni (KBÖ) öğrencilerin kişiler arası bağımlılık düzeyini ölçmek amacıyla araştırmamda kullanmak isterim. Sizde müsadeniz olur ve uygun görürseniz ölçeğinizi izninizle kullanmak isterim. Saygılarımla ve sevgilerimle...

Y

YAĞMUR ULUSOY DOĞ...

Alicılar: ben

←

⋮

Tabi ki kullanabilirsin. Kolaylıklar dilerim. Ekte bilgiler yer alıyor.